

BLOCK PROJEKT

IZMJENE I DOPUNE.
PROSTORNI PLAN
UREĐENJA OPĆINE
SUKOŠAN

OBRAZLOŽENJE PLANA I PRIKAZ IZMJENA

PRIJEDLOG PLANA – 2. PONOVDNA JAVNA RASPRAVA
siječanj 2024. godine

Nositelj izrade

Izrađivač

Direktor :

Odgovorni voditelj :

Stručni tim :

Općina Sukošan

BLOCK-PROJEKT d.o.o.

Put Murvice 12D

23 000 ZADAR tel. 023 492 080

Željko Predovan dipl.ing.arh.

Željko Predovan dipl.ing.arh.

Stephen Tony Brčić dipl.ing.upp.

Luka Predovan, struč.spec.ing.aedif.

Ivan Šepši, mag.ing.aedif.

Igor Alibašić, dipl.ing.el.

Lovre Predovan mag.ing.arh

Zlatko Adorić, građ.teh..

PRIJEDLOG PLANA – 2. PONOVA JAVNA RASPRAVA

Županija:	ZADARSKA
Općina	SUKOŠAN
Naziv prostornog plana:	IZMJENE I DOPUNE PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE SUKOŠAN
OBRAZLOŽENJE PLANA I PRIKAZ IZMJENA	
Odluka o izradi prostornog plana (službeno glasilo): "Službeni glasnik Općine Sukošan" br. 03/22,01/24	Odluka predstavničkog tijela o donošenju plana (službeno glasilo): "Službeni glasnik Općine Sukošan" br.
Javna rasprava (datum objave): "Zadarski list", 28. lipnja 2023. Ponovna javna rasprava (datum objave): "Zadarski list", 20. rujna 2023. 2. ponovna javna rasprava (datum objave): "Zadarski list", __. __. 2024.	Javni uvid održan: od: 3. srpnja 2023. do 3. kolovoza 2023. Javni uvid održan: od: 25. rujna 2023. do 4. listopada 2023. Javni uvid održan: od: __. __. 2024. do __. __. 2024.
Pečat tijela odgovornog za provođenje javne rasprave:	Odgovorna osoba za provođenje javne rasprave: _____ Zdenka Banović dipl.iur.
Suglasnost za Plan prema čl. 108. Zakona o prostornom uređenju (N.N 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19): Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine (Klasa: _____ Ur.broj: _____) datum: __. __. 2023. godine	
Pravna osoba/tijelo koje je izradilo plan:	BLACK PROJEKT d.o.o.
Pečat pravne osobe/tijela koje je izradio plan:	Odgovorna osoba: _____ Željko Predovan, dipl.ing.arh.
Odgovorni voditelj:	Željko Predovan, dipl.ing.arh.
Stručni tim u izradi plana: Željko Predovan, dipl. ing. arh. Stephen Tony Brčić, dipl. ing. upp. Ivan Šepši, mag.ing.aedif. Luka Predovan, struč.spec.ing.aedif.	Igor Alibašić, dipl. ing. el. Lovre Predovan, mag ing. arh. Zlatko Adorić, građ. teh.
Pečat predstavničkog tijela:	Predsjednik predstavničkog tijela: _____ Tomislav Dražić, dipl. ing.
Istovjetnost ovog prostornog plana s izvornikom ovjerava: _____ (ime, prezime i potpis)	Pečat nadležnog tijela:

BLACK PROJEKT d.o.o.

Zavod za prostorno uređenje
Zadarske županije
Zadar

KLASA: 350-02/23-01/11
URBROJ: 2198-1-89-23-2
Zadar, 23. listopada 2023.

REPUBLIKA HRVATSKA
ZADARSKA ŽUPANIJA
OPĆINA SUKOŠAN

**PREDMET: Konačni prijedlog Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Sukošan
-mišljenje, daje se**

Veza: Vaš dopis, *KLASA: 350-01/22-01/02; URBROJ: 2198-3-1-23-8* od 16. listopada 2023.

Obzirom na Odluku o izradi izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Sukošan (Službeni glasnik Općine Sukošan, br. 03/22.), Konačni prijedlog Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Sukošan izrađen je u skladu s Prostornim planom Zadarske županije ("Službeni glasnik Zadarske županije", br. 02/01., 06/04., 02/05., 17/06. i 03/10., 15/14., 14/15.)

Preporuča se usklađenje Prostornog plana uređenja Općine Sukošan s Izmjenama i dopunama Prostornog plana Zadarske županije ("Službeni glasnik Zadarske županije", br. 05/23. i 06/23.) izvršiti prvom sljedećom izmjenom i dopunom.

S poštovanjem,

RAVNATELJ
Stjepan Gverić, prof. geog.

BLCK PRJEKT

Put Murvice 12D 23000 Zadar.

tel: 023 492 080

e-mail: info@block-projekt.hr

NOSITELJ IZRADE: Općina Sukošan
PROSTORNI PLAN: Izmjena i dopuna PPUO Sukošan

U skladu s člankom 82. stavak 1 Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19) izdaje se:

IMENOVANJE

kojim se Željko Predovan dipl.ing.arh. ovl. A-U 94 imenuje za glavnog odgovornog voditelja izrade nacrtu prijedloga izmjene i dopune PPUO Sukošan

Imenovana osoba zadovoljava uvjete iz članka 82. stavak 2. navedenog Zakona.

Direktor::

Željko Predovan dipl.ing.arh.

Zadar 15. studenog 2022. godine.

BLCK PRJEKT

Put Murvice 12D 23000 Zadar d.o.o.

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO GRADITELJSTVA
I PROSTORNOGA UREĐENJA

10000 Zagreb, Ulica Republike Austrije 20
Tel: 01/ 3782 444 Fax: 01/ 3772 822

Uprava za prostorno uređenje, pravne poslove i programe Europske unije

Klasa: UP/I-350-02/17-07/26
Urbroj: 531-05-17-2
Zagreb, 12. srpnja 2017.

Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, povodom zahtjeva tvrtke BLOCK-PROJEKT d.o.o. iz Zadra, Kralja Tvrtka 3, zastupane po direktoru Željku Predovanu, dipl.ing.arh., za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja, na temelju članka 9. Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje („Narodne novine“, br. 78/15.), donosi

RJEŠENJE

I. **BLOCK-PROJEKT d.o.o. iz Zadra, Kralja Tvrtka 3, daje se suglasnost za obavljanje stručnih poslova izrade nacrtu prijedloga svih prostornih planova i nacrtu izvješća o stanju u prostoru svih razina** te obavljanje poslova u vezi s pripremom i donošenjem svih prostornih planova i izvješća o stanju u prostoru svih razina iz članka 2. stavka 1. točke 1. Pravilnika o izdavanju suglasnosti za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja („Narodne novine“ br. 136/15.).

II. Pravna osoba iz točke I. izreke ovog rješenja dužna je jednom godišnje u mjesecu u kojem je izdana suglasnost dostaviti Ministarstvu dokumentaciju kojom se dokazuje da nisu prestali postojati uvjeti za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja.

III. Suglasnost iz točke I. izreke ovoga rješenja ukinuti će se rješenjem ako pravna osoba prestane ispunjavati uvjete propisane za izdavanje suglasnosti, uvjete koji moraju biti ispunjeni prilikom izrade prostornih planova ili ako stručne poslove prostornog uređenja obavlja protivno Zakonu o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje, propisima donesenim na temelju tog Zakona ili protivno propisima kojima se uređuje područje prostornog uređenja.

Obrazloženje

BLOCK-PROJEKT d.o.o. iz Zadra, Kralja Tvrtka 3, podnio je ovom Ministarstvu zahtjev za izdavanje suglasnosti za obavljanje svih stručnih poslova prostornog uređenja.

Podnositelj zahtjeva je uz zahtjev priložio sve dokaze propisane odredbom članka 4. Pravilnika o izdavanju suglasnosti za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja:

1. fotokopiju rješenja o upisu u sudski registar kao dokaz da je BLOCK-PROJEKT d.o.o. iz Zadra, registriran za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja te

2. dokaze da ima zaposlene ovlaštene arhitekture urbaniste :
- Željko Predovan, dipl.ing.arh., ovlaštenu arhitekt urbanist, br.ovl. A-U 94
- i Stephen Tony Brčić, dipl.ing.upp., ovlaštenu arhitekti urbanist, br.ovl. A-U 564
- Za svakog od navedenih ovlaštenih arhitekata urbanista priloženo je :
- a) rješenje o upisu u Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista i
- b) izvornik potvrde o podacima evidentiranim u matičnoj evidenciji Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje ne starije od 30 dana.

Uvidom u navedenu dokumentaciju utvrđeno je da podnositelj zahtjeva ispunjava sve uvjete za izdavanje zatražene suglasnosti.

Slijedom izloženog, a sukladno odredbi članka 96. stavak 1. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, br. 47/09.), riješeno je kao u točki I. izreke ovog rješenja.

Sukladno odredbi članka 10. stavak 2. Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje, riješeno je kao u točki II. izreke ovoga rješenja.

Sukladno odredbi članka 10. stavak 1. istog Zakona, riješeno je kao u točki III. izreke ovog rješenja.

Upravna pristojba u iznosu od 35,00 kn po Tar.br. 1. i 2. Tarife upravnih pristojbi Uredbe o tarifi upravnih pristojbi („Narodne novine“, broj 8/17) uplaćena je na račun državnog proračuna.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo je rješenje izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom u Splitu. Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se navedenom Upravnom sudu predaje neposredno u pisanom obliku ili usmeno na zapisnik, ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

POMOĆNIK MINISTRA

Dostaviti:

1. BLOCK-PROJEKT d.o.o., 23 000 Zadar, Kralja Tvrtka 3, n/p Željko Predovan, direktor
2. Evidencija suglasnosti, ovdje
3. Spis, ovdje

REPUBLIKA HRVATSKA

HRVATSKA KOMORA ARHITEKATA

Klasa: UP/I-034-02/16-02/79

Urbroj: 505-04-16-02

Zagreb, 19. travnja 2016.

Hrvatska komora arhitekata odlučujući o zahtjevu, ŽELJKA PREDOVANA, dipl.ing.arh., iz ZADRA, IVANA MEŠTROVIĆA 12A, OIB 53283151547 u predmetu upisa u Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista na temelju članka 26. Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju (Narodne novine broj 78/15), i članka 37. Statuta Hrvatske komore arhitekata (Narodne novine broj 140/15), po zahtjevu stranke donosi

RJEŠENJE

1. U **Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista** upisuje se **ŽELJKO PREDOVAN**, dipl.ing.arh., iz ZADRA, IVANA MEŠTROVIĆA 12A, pod rednim brojem **94**, s danom upisa **19.04.2016.** godine.
2. Upisom u **Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista**, **ŽELJKO PREDOVAN**, dipl.ing.arh., stječe pravo na uporabu strukovnog naziva "**ovlašteni arhitekt urbanist**" i pravo na obavljanje stručnih poslova temeljem članka 47. Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje i članka 48. Statuta Hrvatske komore arhitekata, te pravo na pečat i iskaznicu ovlaštenog arhitekta urbanista.
3. Upisom u Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista, ŽELJKU PREDOVANU, dipl.ing.arh. Komora izdaje pečat i iskaznicu ovlaštenog arhitekta urbanista.
4. Upisnina u iznosu od 1.000,00 kn uplaćena je na račun Hrvatske komore arhitekata.
5. Žalba protiv ovog rješenja ne odgađa njegovo izvršenje.

Obrazloženje

ŽELJKO PREDOVAN, dipl.ing.arh., iz ZADRA, IVANA MEŠTROVIĆA 12A podnio je ovom javnopravnom tijelu zahtjev za upis u Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista Hrvatske komore arhitekata dana 11.03.2016. godine.

Hrvatska komora arhitekata provela je postupak razmatranja dostavljenog potpunog zahtjeva imenovanog sukladno članku 64. st. 2. Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju i čl. 4. Pravilnika o upisima u imenike, upisnike i evidencije Hrvatske komore arhitekata te je utvrđeno da je ŽELJKO PREDOVAN:

- upisan u Imenik ovlaštenih arhitekata – stručni smjer ovlašteni arhitekt temeljem rješenja Klasa: UP/I-350-07/91-01/656, Urbroj: 314-01-99-1, od 31.07.1999. godine.
- da je položio stručni ispit dana 26.04.1995. godine
- da je završio odgovarajući studij i stekao akademski naziv diplomirani inženjer arhitekture,
- da je stekao odgovarajuće stručno iskustvo,
- da ima prebivalište na teritoriju Republike Hrvatske,
- da protiv njega nije pokrenuta istraga, odnosno da se ne vodi kazneni postupak zbog kaznenog djela koje se vodi po službenoj dužnosti,
- da je uplatio upisninu sukladno Odluci o visini upisnine i članarine Hrvatske komore arhitekata.

ŽELJKO PREDOVAN, dipl.ing.arh. je prema odredbama Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu bio upisan u Imenik ovlaštenih arhitekata – stručni smjer ovlašteni arhitekt i po toj osnovi obavljao poslove ovlaštenog arhitekta.

Prema odredbi čl. 64. st. 2. Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju imenovani je temeljem stečenih prava upisan u Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista.

Temeljem ovako utvrđenog činjeničnog stanja ispunjeni su uvjeti propisani u čl. 27. Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju i članku 6. Pravilnika o upisima u imenike, upisnike i evidencije Hrvatske komore arhitekata.

ŽELJKO PREDOVAN, dipl.ing.arh. upisom u Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista Hrvatske komore arhitekata od dana 19.04.2016. godine stječe pravo na uporabu strukovnog naziva ovlašteni arhitekt urbanist, pravo na pečat i iskaznicu, te sva prava i obveze sukladno Zakonu o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju, Zakonu o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje i Statutu Hrvatske komore arhitekata.

Slijedom ovako utvrđenog činjeničnog stanja zahtjevu je valjalo udovoljiti, te primjenom odredbi Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju, Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i Statuta Hrvatske komore arhitekata i gradnje riješiti kao u izreci.

Uputa o pravnom lijeku: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu graditeljstva i prostornoga uređenja, u roku od 15 dana od dostave ovog rješenja.

Upravna pristojba po tarifnom broju 1. i 2. Tarife upravnih pristojbi Zakona o upravnim pristojbama (NN br. 8/96, 77/96, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 30/00, 116/00, 163/03, 17/04, 110/04, 141/04, 150/05, 153/05, 129/06, 117/07, 25/08,

60/08, 20/10, 69/10, 126/11, 112/12, 19/13, 80/13, 40/14, 69/14, 87/14 i 94/14)
naplaćena je i poništena na podnesku.

Predsjednica Hrvatske komore arhitekata
Željka Jurković, dipl.ing.arh

Jurkovic

Dostaviti:

1. ŽELJKO PREDOVAN, ZADAR, IVANA MEŠTROVIĆA 12A
2. U Zbirku isprava Komore

SUBJEKT UPISA

MBS:

060142248

OIB:

36135686629

TVRTKA:

- 2 BLOCK-PROJEKT društvo s ograničenom odgovornošću za građevinarstvo i inženjering
- 2 BLOCK-PROJEKT d.o.o.

SJEDIŠTE/ADRESA:

- 4 Zadar, Grad Zadar
Kralja Tvrtka 3

PRAVNI OBLIK:

- 1 društvo s ograničenom odgovornošću

PREDMET POSLOVANJA:

- 1 63.2 - Ostale prateće djelatnosti u prometu
- 1 70.3 - Poslovanje nekret., uz naplatu ili po ugovoru
- 1 * - Ugostiteljska djelatnost
- 1 * - Turistička djelatnost
- 1 * - Izrada nacрта strojeva i industrijskih postrojenja
- 1 * - Inženjering, projektni menadžment i tehničke djelatnosti
- 1 * - Izrada projekta za kondicioniranje zraka, hlađenje, projekata sanitarne kontrole i kontrole zagađivanja i projekta akustičnosti
- 2 * - projektiranje objekata, građenje i nadzor nad gradnjom
- 2 * - projektiranje i izvedba projekata strojeva, elektroinstalacija, instalacija za vodu i odvodnju, plin i sustava za grijanje
- 2 * - poslovno savjetovanje
- 2 * - kupnja i prodaja robe
- 2 * - trgovačko posredovanje na domaćem i inozemnom tržištu
- 3 * - Djelatnost svih stručnih poslova prostornog uređenja: izrade svih prostornih planova

OSNIVAČI/ČLANOVI DRUŠTVA:

- 1 Željko Predovan, OIB: 53283151547
Zadar, Ljudevita Posavskog 8/b
- 1 - jedini osnivač d. o. o.

OSOBE OVLAŠTENE ZA ZASTUPANJE:

SUBJEKT UPISA

OSOBE OVLAŠTENE ZA ZASTUPANJE:

- 1 Željko Predovan, OIB: 53283151547
Zadar, Ljudevita Posavskog 8 b
- 1 - član uprave
- 1 - zastupa Društvo pojedinačno i samostalno

TEMELJNI KAPITAL:

- 2 20.000,00 kuna

PRAVNI ODNOSI:

Temeljni akt:

- 1 Izjava o usklađenju sa Zakonom o trgovačkim društvima od 21. prosinca 1995. godine.
- 2 Odlukom člana društva od 10.09.2007. godine izmijenjeni članci 1., 2., 3., 4., 6. i 8. Izjave o tvrtki, sjedištu društva, temeljnom kapitalu i upravi.
- 3 Odlukom člana društva od 27.05.2008. godine izmijenjen članak 4. Izjave o djelatnosti društva.
- 4 Odlukom člana društva od 09.07.2012. godine izmijenjen članak 3. Izjave o sjedištu društva.

Promjene temeljnog kapitala:

- 2 Temeljni kapital povećan sa iznosa od 18.700,00 kuna za iznos od 1.300,00 kuna na iznos od 20.000,00 kuna.

OSTALI PODACI:

- 1 RUL I 19745

FINANCIJSKA IZVJEŠĆA:

	Datum predaje	Godina	Obračunsko razdoblje
eu	18.04.2012	2011	01.01.2011 - 31.12.2011

Upise u glavnu knjigu proveli su:

RBU Tt	Datum	Naziv suda
0001 Tt-96/3837-5	14.09.1998	Trgovački sud u Splitu
0002 Tt-07/706-2	20.09.2007	Trgovački sud u Zadru
0003 Tt-08/492-3	20.11.2008	Trgovački sud u Zadru
0004 Tt-12/1584-2	19.07.2012	Trgovački sud u Zadru
eu /	02.06.2009	elektronički upis
eu /	19.05.2010	elektronički upis
eu /	12.05.2011	elektronički upis
eu /	18.04.2012	elektronički upis

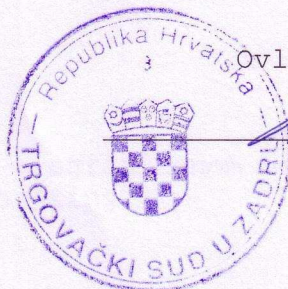

REPUBLIKA HRVATSKA
TRGOVAČKI SUD U ZADRU

IZVADAK IZ SUDSKOG REGISTRA

SUBJEKT UPISA

U Zadru, 04. listopada 2012.

Ovlaštena osoba

OBRAZLOŽENJE IZMJENE I DOPUNE PLANA

Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Sukošan "Službeni glasnik Zadarske županije" br.6/04 i 10/06, "Službeni glasnik Općine Sukošan" br. 01/08, 06/11, 04/14, 02/16, 01/20 i 01/21) odnosi se na slijedeće:

- (a) dopuna uvjeta za građenje u građevinskom području naselja i u izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja radi jednostavnije i kvalitetnije provedbe Plana,
- (b) određivanje *rezerviranog područja za potencijalne gospodarske djelatnosti u budućnosti* na lokaciji Golo brdo, Sukošan
- (c) usklađenje šumskih površina s „*javnim podacima o šumama*“ koji su raspoloživi na mrežnim stranicama Hrvatskih šuma. Usklađenje će neposredno utjecati i na planom određene površine „*poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene (P3)*“ i na „*ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište*“.
- (d) izmjenju i dopunu planirane namjene u građevinskom području naselja radi povećanja kvalitete življenja u naseljima,
- (e) mogućnost preraspodijele (*rekompozicija*) manjih dijelova građevinskih područja (ispravak granica građevinskih područja radi uklanjanja zapreka građenja u istim). Građevinska područja **neće se povećati**.
- (f) revidiranje obalnog pojasa radi utvrđivanja kopnenog i morskog dijela zone *kupališna rekreacija (R3)*,
- (g) prenamjenu dijela obalnog pojasa iz zone šume isključivo osnovne namjene (**Š**) u zonu prirodne morske plaže (**R3**) na lokaciji *Punta Kovač*, Sukošan.
- (h) Provjera i izmjena dijela planirane prometne mreže i postojećih prometnica planirane za rekonstrukciju radi usklađenja sa stanjem na terenu i vlasničkom strukturom katastarskih čestica,
- (i) revidiranje dijelova građevinskih područja temeljem *zakona o prostornom uređenju* u smislu članka. 201. istog. Zakon nalaže obvezu određivanja neuređenih dijelova građevinskih područja za koje je obvezna izrada urbanističkog plana uređenja i izgrađene dijelove tih područja planirane za urbanu preobrazbu,
- (j) usklađenje Plana s prostornim planom Zadarske županije ("Službeni glasnik Zadarske županije" broj 2/01, 6/04, 2/05, 17/06, 3/10, 15/14, 14/15, 5/23, 6/23 - *ispravak greške*, 13/23 - *pročišćeni tekst*),

Ostale izmjene odnose se na obvezna usklađivanja Plana sa zakonskim i drugim propisima. Ovo se prvenstveno odnosi na dopunu uvjeta za korištenje i zaštitu voda te zaštitu prirode i dr.

Planom je određena prometna mreža prvenstveno u neizgrađenim dijelovima građevinskih područja naselja. U međuvremenu postavljeni su zahtjevi za izmjene planiranih trasa i profila u dijelovima prometne mreže kako bi se prometna mreža prilagodila stvarnom stanju na terenu i u većoj mjeri poštovala vlasničku strukturu katastarskih čestica. Nakon revidiranja planirane prometne mreže, postoji mogućnost da se za neke dijelove građevinskog područja vrati obveza izrade detaljnije planske dokumentacije ukoliko se ne može postići dogovor oko planirane prometne mreže, a u skladu s člankom 201. Zakona.

Ovom Odlukom otvorila se mogućnost preraspodijele građevinskih područja (rekompozicija). Pokazalo se da su neki dijelovi utvrđenih građevinskih područja neprikladni za građenje, pa se otvorila mogućnost preraspodijele manjih dijelova građevinskih područja naselja kako bi se omogućila gradnja na prikladnijim površinama.

Nisu planirana nova građevinska područja niti su povećana postojeća. Razlika u prikazanoj površini građevinskog područja naselja u članku 10 *Odredbi za provedbu Plana* nastala je u izmjeni i dopuni Plana iz 2016. godine, i to zbog uklapanje građevinskog područja na novi katastarski plan, što je potvrđeno preklapanjem granica iz istog. Plan je objavljen u „Službenom glasniku Općine Sukošan „ br. 02/16. Sve razlike u površini građevinskog područja koja su nastala temeljem rekompozicije građevinskog područja evidentirane su tablicom koja slijedi:

naselje	Skinuto (ha)	Dodano (ha)
Sukošan	0,44	0,44
Gorica	0,48	0,47
Debeljak	1.24	1,23

Naposlijetku, Plan je usklađen s Prostornim planom Zadarske županije. Najveća promjena koja je uslijedila odnosi se na površinu i lokaciju zone sportsko rekreacijske namjene – *golf (R1)*. Dosadašnja zona golf igrališta s pratećim ugostiteljsko-turističkim sadržajem na lokaciji Tustica je brisana a nova lokacija i površina utvrđena je lokaciji *Gaj* uz dio trase brze ceste (DC 424). Površina golf igrališta s pratećim sadržajem smanjena je sa 160 ha na 102 ha.

Izrada Plana povjerena je poduzeću "BLOCK-PROJEKT" d.o.o., Zadar.

Plan je dovršen za javnu raspravu tijekom ožujka 2023. godine. Javna rasprava trajala je od 5. travnja do 5. svibnja 2023. godine. U propisanom roku zaprimljeno je ukupno 60 primjedbi građanstva i 4 mišljenja tijela s javnim ovlastima. Javna rasprava je poništena zbog proceduralne greške, te je omogućena nova javna rasprava u trajanju od 3. srpnja 2023. godine do 3. kolovoza 2023 godine. Javno izlaganje održano je 10. srpnja 2023. godine. U propisanom roku zaprimljeno je ukupno 24 primjedbi građanstva i 4 mišljenja tijela s javnim ovlastima.

S obzirom da su nastale izmjene utjecale na vlasnička prava, Plan je pripremljen za ponovnu javnu raspravu, a javni uvid omogućen je od 25. rujna do 4. listopada 2023. godine. Javno izlaganje održano je 26. rujna 2023. U propisanom roku zaprimljeno je ukupno 4 primjedbi građanstva i 2 mišljenja tijela s javnim ovlastima.

U zasebnom dokumentu pod nazivom "*Evidencija o izradi plana*", u dijelu pod naslovom "*izvješće o javnoj raspravi*", prikazane su dostavnice po kojima se može provjeriti dostava obavijest tijelima s javnim ovlastima..

Nakon javne rasprave pripremljen je *nacrt konačnog prijedloga plana* na temelju kojeg je *utvrđen konačni prijedlog Plana*. Konačni prijedlog Plana upućen je Županijskom zavodu za prostorno uređenje Zadarske županije radi pribavljanja mišljenja o usklađenosti Plana sa Županijskim Planom. Po primitku pozitivnog mišljenja, Konačni prijedlog Plana upućen je Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine radi pribavljanja suglasnosti na Plan prema članku 108. Zakona o prostornom uređenju. Ministarstvo je naložilo dopunu konačnog prijedloga plana te je plan upućen u 2. ponovnu javnu raspravu iz razloga što se promijenila granica izdvojenog građevinskog područja sportsko rekreacijske namjene – *golf (R1)* izvan naselja Sukošan. 2. ponovna javna rasprava održana je __. ____ do __. ____ 2024. godine. Javno izlaganje održano je __. ____ 2024. U propisanom roku zaprimljeno je ukupno __ primjedbi građanstva i __ mišljenja tijela s javnim ovlastima. Ponovno je pripremljen nacrt konačnog prijedloga plana temeljem kojeg je utvrđen konačni prijedlog Plana. Dopunjeni konačni prijedlog Plana ponovno je upućen Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine radu pribavljanja suglasnosti na Plan prema članku 108. Zakona o prostornom uređenju.

Suglasnost je izdana u __ 2024 godine

Zakonom propisana procedura je ispoštovana i Plan je upućen na općinsko vijeće na donošenje.

_____
Željko Predovan dipl.ing.arh.
Odgovorni voditelj

Kazalo:

Izmjene PPUO Sukošan 2024. godine ~~brise se~~ **dodaje se**

SADRŽAJ :

I. OBRAZLOŽENJE

1. POLAZIŠTA

- 1.1. Položaj, značaj i posebnost područja općine u odnosu na prostor i sustav županije i Države
  - 1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru (tablica 1.i 2.)
  - 1.1.2. Prostorno razvojne i resursne značajke
    - 1.1.2.1. Vodoopskrba
    - 1.1.2.1. Cestovni promet
    - 1.1.2.2. Željeznički promet
    - 1.1.2.3. Pomorski promet
    - 1.1.2.3. Pomorski promet
    - 1.1.2.4. Zračni promet
    - 1.1.2.5. Odvodnja
  - 1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova.
  - 1.1.4. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje.

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

- 2.1. Ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja
  - 2.1.1. Razvoj gradova i naselja posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava
  - 2.1.2. Racionalno korištenje prirodnih izvora
  - 2.1.3. Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša
- 2.2. Ciljevi prostornog razvoja općinskog značaja
  - 2.2.1. Demografski razvoj
  - 2.2.2. Odabir prostorno razvojne strukture
  - 2.2.3. Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture
  - 2.2.4. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina
- 2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području općine
  - 2.3.1. Racionalno korištenje i zaštita okoliša
  - 2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina
  - 2.3.3. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

- 3.1. Prikaz prostornog razvoja na području općine u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu županije
- 3.2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina
  - 3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina (naselja i izgrađene strukture van naselja; poljoprivredne, šumske, vodne, te površine posebne namjene i ostale površine) - tablica 3.
- 3.3. Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti
- 3.4. Uvjeti korištenja uređenja i zaštite prostora
  - 3.4.1. Iskaz površina za posebno vrijedna i/ili osjetljiva područja i prostorne cjeline (prirodni resursi, krajobraz, prirodne vrijednosti i kulturno-povijesne cjeline) - tablica 3
- 3.5. Razvoj infrastrukturnih sustava. Prometni infrastrukturni sustav (ceste, željeznice, zračne, morske i riječne luke, javne telekomunikacije, produktovodi)
  - 3.5.1.1. Cestovni promet
  - 3.5.1.1. Željeznički promet
  - 3.5.1.1. Zračni promet
  - 3.5.1.1. Pomorski promet
  - 3.5.2. Energetski sustav

- 3.5.3. Vodnogospodarski sustav (vodoopskrba, odvodnja, uređenje vodotoka i voda, melioracijska odvodnja)
  - 3.5.3.1. Vodoopskrba
  - 3.5.3.2. Odvodnja
  - 3.5.3.3. Uređenje vodotoka i voda
- 3.6. Postupanje sa otpadom
- 3.7. Sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš

II ODREDBE ZA PROVOĐENJE

1. Uvjeti za određivanje namjena površina na području općine
2. Uvjeti za uređenje prostora
  - 2.1.1. Građevine od važnosti za Državu
  - 2.1.1. Građevine od važnosti za Županiju
  - 2.2. Građevinska područja naselja
  - 2.3. Izgrađene strukture van naselja
3. Uvjeti smještaja gospodarskih djelatnosti
4. Uvjeti smještaja društvenih djelatnosti
5. Uvjeti utvrđivanja koridora ili trasa i površina prometnog i drugih infrastrukturnih sustava
  - 5.1. Prometni sustav
    - 5.1.1. Cestovni promet
    - 5.1.2. Željeznički promet
    - 5.1.3. Zračni promet
    - 5.1.4. Pomorski promet
  - 5.2. Vodnogospodarski sustav
    - 5.2.1. Vodoopskrba
    - 5.2.2. Odvodnja
    - 5.2.3. Uređenje vodotoka i voda
6. Mjere zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti i kulturno-povijesnih cjelina
7. Postupanje s otpadom
8. Mjere sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš
9. Mjere provedbe plana
  - 9.1. Obveza izrade prostornih planova
  - 9.2. Primjena posebnih razvojnih i drugih mjera
  - 9.3. Rekonstrukcija građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni

---

KARTOGRAFSKI PRIKAZI PLANA:

- (a) **U mjerilu 1:25.000:**
  - list 1. korištenje i namjena površina – *izmjene i dopune 2020. godine,*
  - list 2. infrastrukturni sustavi i mreže – *izmjene i dopune 2020. godine,*
  - list 3a. uvjeti korištenja i zaštite površina: zaštita kulturne baštine – *izmjene i dopune 2020. godine,*
  - list 3b. uvjeti korištenja i zaštite površina: zaštita prirode – *izmjene i dopune 2020. godine,*
- (b) **U mjerilu 1:5.000:**
  - list 4a. građevinsko područje naselja i izdvojena građevinska područja van naselja Sukošan i Debeljak – *izmjena i dopuna 2020. godine*
  - list 4b. građevinsko područje naselja: Gorica i Glavica – *izmjena i dopuna 2020. godine.*

I OBRAZLOŽENJE

1. POLAZIŠTA

1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja općine u odnosu na prostor i sustav županije i Države

1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru

Općina Sukošan spada prema Prostornom Planu Zadarske županije u zadarsku urbanu regiju kao dio zemljopisno-analitičke cjeline.

Tablica 1. Prikaz pripadajućih općinskih jedinica u sklopu zadarske priobalne zone

Općina	Površina km ²	Broj stanovnika		Broj naselja
		2001	2011	
Zadar (bez otočkog dijela gradske općine)	71,49	72.718	75.082	5
Vir	22,38	1.608	3.032	3
Privlaka	11,13	2.199	2.228	1
Nin	87,20	4.603	2.752	8
Poličnik	37,55	4.664	4.448	3
Zemunik Donji	54,59	1.903	2.051	3
Bibinje	13,08	3.923	4.019	1
Sukošan	~~56,61~~ 55,08	4.483	4.586	4
Galovac	~~9,35~~ 10,88	1.190	1.238	1
Sv. Filip i Jakov	47,29	4.482	4.426	6
Biograd na Moru	36,98	5.259	5.528	1
Pakoštane	79,37	3.884	4.170	3
Ukupno	527,02	110.916	38.478	39

Osnovni statistički pokazatelji za općinski prostor:

Popisni podatci dobiveni su iz popisnih materijala Državnog Zavoda za statistiku Republike Hrvatske, veljača 1995, studeni 2000 "Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011 - prvi rezultati po naseljima" (DZS Zagreb) i "Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine" (DZS Zagreb, 2013. godine).

Tablica 2. Prikaz kretanja stanovništva u Općini Sukošan

naziv naselja	površina		stanovnici				popis 2011	
	km ²	%	popis 1991		popis 2001		broj	%
			broj	%	broj	%		
općina Sukošan	~~53.16~~ 55.08	100	4682	100	4483	100	4586	100
Sukošan	~~19.1~~ 19,78	~~36.00~~ 35,91	2594	55	2655	59	2811	61
Debeljak	~~18.80~~ 17,98	~~35.37~~ 32,64	946	20	918	21	918	20
Gorica - Glavica	~~15.22~~ 17.32	~~28.63~~ 31,45	1142	25	910	20	857	19

Tablica 3. Prikaz kretanja domaćinstava u Općini Sukošan

naziv naselja	stanovi				domaćinstva		
	popis 2001		popis 2011		1991	2001	2011
	broj	%	broj	%	broj	broj	broj
općina Sukošan	1695	100	2592	100	1088	1255	1465
Sukošan	1162	68	1967	76	589	742	945
Debeljak	309	18	356	14	253	280	290
Gorica - Glavica	224	14	269	10	246	233	230

1.1.2. Prostorno razvojne i resursne značajke

Područje općine Sukošan sastavni je dio prostora Zadarske županije. Nalazi se na njezinom istočnom djelu, graniči sa općinama Bibinje, Zemunik, Galovac, Benkovac i Sv. Filip i Jakov. Dugom obalom prostor Općine izlazi na Jadransko more.

Zadarska županija s površinom od 3.7 tisuća km² ili 6.5 posto površine države, jedna je ne samo od većih prostorno administrativnih cjelina, već i jedna od najraznolikijih županija u Hrvatskoj. Po svom geoprometnom položaju ova županija preko visokog gorskog vijenca Velebita povezuje Primorsku Hrvatsku sa Središnjom Hrvatskom i predstavlja optimalan prirodni i strateški koridor za izlazak kontinentalne Hrvatske na Sredozemlje. Ovom prostoru treba pridodati i oko 3.7 tisuća km² morske površine Jadrana, što u svakoj strategiji razvoja predstavlja prvorazredni činitelj.

Sama Županija ne predstavlja homogenu prirodno-geografsku regiju, već je čini niz posebnih prostornih cjelina, međusobno povezanih svojim geografskim položajem. Prirodni i proizvedeni faktori razvitka na tom su području vrlo raznoliki, što uvjetuje i vrlo raznoliki stupanj gospodarskog i demografskog razvitka.

U urbanom sustavu Zadarske županije Općina Sukošan promatra se u okvirima područja istočnog priobalja.

To je rezidencijalno turističko područje s nezanemarivim poljoprivrednim i vodnim resursima. Povratkom turizma na hrvatski Jadran može se očekivati nagli procvat ovog područja i ubrzani povrat turističkog prometa na predratni obujam.

Sam prostor općine Sukošan u pogledu položaja općih značajki i posebitosti uklapa se u osnovne karakteristike promatrane cjeline, uz neke specifičnosti koje joj pružaju dodatne mogućnosti razvoja.

Temeljna prednost prostora u odnosu na ostale općine je izrazito povoljan geoprometni položaj prostora koji je definiran kroz smjernice Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske.

Prirodne resurse, koje ovaj prostor posjeduje u razvoju turističke ponude, a to je prvenstveno more i morska obala treba će samo znalački plasirati koristeći pogodnosti položaja i prisutnost infrastrukture.

Prostorno razvojni i proizvodni resursi na kojima se je razvijalo gospodarstvo na prostoru općine Sukošan, te na kojima će se zasnivati i budući razvitak su:

- more kao atraktivan prometni potencijal, izvor hrane i turistički resurs,
- prirodne ljepote i atraktivni pejzaži pogodni za razvoj svih oblika turizma,
- izgrađena prometna i druga infrastruktura,
- postojeći proizvodni, prometni, uslužni i drugi resursi s osvojenim tehnologijama, tržištima i znanjima.

Temeljna vrijednost u pogledu mogućnosti prostornog razvoja na području općine Sukošan, je geoprometni položaj prostora i sprega blizine obale i ravnih kotara, preko kojih vode prometni pravci sa centrom Države i Europom.

Glede toga se gospodarski razvoj ovoga područja treba temeljiti prvenstveno na razvoju pogodnosti koje pruža sam položaj prostora općine u sklopu Županije i Države u cjelini.

Prostor općine bogat je poljoprivrednim i stočarskim potencijalima u unutrašnjosti općine. Samo općinsko središte je poznato po povrtlarskim kulturama. Proizvodno-industrijskih djelatnosti nema.

Uz razvoj prometa i veza, kao osnove potrebitom tehnološkom napretku, temeljne grane privrede biti će turizam sa nautikom i poljoprivreda. Ove grane će se dalje razvijati na bazi prirodnih potencijala koristeći sve komparativne prednosti prostora, a zatim i ribarstvo, zahvaljujući morskom resursu.

1.1.2.1. Cestovni promet

Sve javne ceste na području Republike Hrvatske dijele se na: državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste, a prema posebnim propisima.

Državne ceste su javne ceste koje povezuju međusobno cjelokupni teritorij Republike Hrvatske, odnosno povezuju ga s mrežom glavnih europskih cesta.

Županijske ceste su javne ceste koje povezuju područje jedne ili više županija.

Lokalne ceste su javne ceste koje povezuju područje grada i/ili općine.

Jugozapadnim obalnim rubom područja općine Sukošan prolazi dio državne ceste DC 8, (Jadranska turistička cesta), koja povezuje međusobno gradove: Rijeku, Zadar, Split i Dubrovnik. Sjeverozapadnim dijelom prolazi DC 424 koja povezuje Luku Gaženicu u Zadru i čvor autoceste A1 - "Zadar II". .

Karakter županijske ceste na području općine Sukošan imaju sljedeće javne ceste:

- ŽC 6040 na dionici Čvorište Tromilja (D424) - Sukošan (D 8),
- ŽC 6041 na dionici Ž 6040 - Debeljak (L63104),
- ŽC 6042 na dionici Ž 6040 - Galovac - Kakma (D 503) – Vrana (Ž6064).

Lokalne ceste na području općine Sukošan su:

- LC 63104 na dionici Ž6040 – Donje Raštane (Ž6045),
- LC 63105 na dionici Debeljak (L63104)- Galovac (Ž 6042),
- LC 63108 na dionici Sukošan: marina "Plitkača" - Ž 6040,
- LC 63114 na dionici Gorica (Ž 6042) - Donje Raštane (Ž 6045),
- LC 63158 na dionici D 8 - TL Marina Dalmacija.

Dio izgrađenih cesta na području općine Sukošan ima neprimjerene poprečne profile, nepovoljne horizontalne i vertikalne tehničke elemente i dotrajalu postojeću kolničku konstrukciju. Dio ovih cesta još je uvijek i bez suvremenog kolničkog zastora.

Kroz naselja nisu izgrađeni nogostupi. Samo u naselju Sukošan djelomično je izgrađen nogostup duž kolnika javne državne ceste DC 8.

Nekategorizirane prometnice unutar svih naselja na području općine Sukošan uglavnom imaju samo kolnik nedovoljne širine i nepovoljne tehničke elemente. Uzrok tome je uglavnom zatečena stambena izgradnja i neriješeni vlasnički odnosi na terenu.

1.1.2.2. Željeznički promet

Prostorom općine Sukošan prolazi trasa postojeće željezničke pruge Knin - Zadar, koja ima karakter međunarodne pruge.

1.1.2.3. Pomorski promet

Pomorski promet na području općine Sukošan uglavnom se odnosi na promet plovila koja dolaze u marinu Dalmacija, a duž akvatorija Zadarskog kanala i Pašmanskog kanala. Ostatak prometa čine plovila domicilnog stanovništva, i to u dijelu luke otvorene za javni promet (uključujući komunalne vezove i brodogradilišnu luku).

1.1.2.4. Zračni promet

Zračna luka prema podjeli zračnih luka u Republici Hrvatskoj ima karakter sekundarne zračne luke koja prvenstveno služi potrebama putničkog prometa. Razvojem turističkog gospodarstva na cjelokupnom području sjevernodalmatinske regije i susjednim gravitirajućim prostorima, zračna luka preuzima sve veću ulogu u domaćem i inozemnom turističkom prometu.

1.1.2.5. Vodoopskrba

Područjem općine Sukošan prolazi magistralni cjevovod Zadar – Biograd vezan na vodospremnik „Pudarica“ u Zadru i u sastavu je vodoopskrbnog sustava kojim upravlja „Vodovod d.o.o. Zadar. Nakon područja Zadra i Bibinja, na cjevovod je spojen podsustav marine Dalmacija, a potom Sukošan i Biograd. Cjevovod nije na svim dionicama optimalnog profila što u budućnosti, s obzirom na nova razvojno-planska područja od Zadra do Biograda, može dovesti do toga da se osjeti njegova podkapacitiranost. Ako se ostvare težnje da se zahvate dodatne količine vode iz rijeke Krke, postoji mogućnost da se dio tih količina iz šibenskog vodoopskrbnog sustava preko Biograda transportira i do općine Sukošan putem magistralnog cjevovoda Šibenik – Biograd izgrađenog koncem Domovinskog rata.

Naselje Debeljak dobiva vodu preko razvodnog sustava nizvodno od Zemunika Gornjeg odnosno preko vodospreme Zemunik Gornji.

1.1.2.6. Odvodnja

Sve sanitarno-potrošne (fekalne) otpadne vode iz stambenih i ostalih građevina s područja općine Sukošan uglavnom se disponiraju u tlo ili u obalno more izravno bez ikakvog prethodnog pročišćavanja. Otpadne vode najčešće se sakupljaju u sabirnim jamama i to za svaku građevinu pojedinačno. Kako su ove sabirne jame izgrađene kao vodopropusne, a nisu u pravilu dostatno dimenzionirane ni održavane, pročišćavanje otpadnih voda je slabo, pa otpadne tvari iz istih u znatnoj mjeri zagađuju podzemlje i obalno more. To naročito dolazi do izražaja za vrijeme ljetne sezone kada se količina otpadnih voda višestruko povećava.

Za potrebe marine Dalmacija izgrađen je lokalni potpuni razdjelni sustav odvodnje koji trenutno funkcionira samo za potrebe ove marine. Izgrađena je gravitacijska mreža kolektora, crpna postaja, tlačni cjevovod, uređaj za predtretman i podmorski ispust dužine L=700,0 m od PEHD cijevi d=355 mm. Glavne građevine ovog sustava odvodnje (uređaj za predtretman i podmorski ispust) dimenzionirane su i izgrađene i za prihvata dijela fekalnih otpadnih voda s područja naselja Sukošan i naselja Bibinje.

Oborinske krovne vode i vode s prometnih površina također se direktno procjeđuju u tlo, odnosno slijevaju najkraćim putem u obalno more. U naselju Sukošan dio oborinskih voda odvodi se povremenim vodotokom Sukošanski Potok. Ostala naselja za sada nemaju problema s oborinskim vodama zbog konfiguracije terena i velikih poljoprivrednih površina koje ih okružuju i koje su dovoljan prijamnik.

Za šire područje Zadarske županije kojem pripada prostor općine Sukošan još nije izrađena projektna dokumentacija u svezi s definiranjem konceptijskog rješenja sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda.

1.1.2.7. Elektroenergetika

Preko područja Općine Sukošan prelaze dva 110 kV voda značajna za napajanje el. energijom grada Zadra. To su :

- DV 110 kV TS Biograd – TS Zadar
- DV 110 kV TS Obrovac – TS Zadar

Od 35 kV vodova postoji stari 35 kV vod na čelično – rešetkastim stupovima ("*talijanac*" - Cu 3x 70 mm²) koji se koristi za napajanje naponom 10 kV iz TS 35/10 kV ZADAR 4.

1.1.2.8. Telekomunikacije

Na području općine Sukošan nalaze se četiri naselja: Sukošan, Debeljak, Gorica i Glavica, i svi gravitiraju određenoj komutaciji i TK mreži.

Naselja Sukošan i Debeljak imaju za komutaciju UPS (udaljeni pretplatnički stupanj), koji je vezan na komutacijski centar županijske razine u Zadru.

One udovoljavaju suvremenim telekomunikacijskim zahtjevima i imaju mogućnost, po potrebi, lakog širenja na veće kapacitete. Veza je ostvarena preko svjetlovodnog kabela, koji prolazi duž Državne ceste DC8 ceste kroz cijelo naselje i magistralnog je karaktera.

Na području općine Sukošan postoji elektronička komunikacijska infrastruktura (EKI) i povezana oprema na samostojećim antenskim stupovima i to na brdu Kosmatac te na brdu Debeljak.

Elektronička komunikacijska infrastruktura (u daljnjem tekstu EKI) i povezana oprema je izvedena podzemnim TK kabelima, direktno položenim u zemlju gotovo u cjelini : izuzetak je trasa kabela prema Maloj Makarskoj, jer je na tom potezu (cca 700 m južno od centrale) napravljena kabelska kanalizacija.

Kabelski izvodi su tipa PAP-BOX na stupu, na radnoj visini, ili unutarnji.

EKI i povezana oprema Debeljak pokriva cijelo naselje, a izgrađena je uglavnom podzemnim kabelima, dok se zaselci Gornje i Donje Podvršje napajaju zračnim TK kabelima.

Naselje Gorica, koje pripada općini Sukošan, gravitira komutaciji Gornjih Raštana, koja je smještena u samom mjestu Gornje Raštane.

Ova komutacija je digitalna, a svjetlovodnim kabelom je vezana na komutacijski centar županijske razine u Zadru.

Promatrani dio naselja je preko EKI i povezane opreme Gornje Raštane spojen na spomenutu komutaciju. EKI i povezana oprema je izvedena kroz kabelsku kanalizaciju.

Naselje Glavica, koje pripada općini Sukošan, gravitira komutaciji Donjih Raštana, koja je smještena u samom mjestu Donje Raštane. Ova komutacija je digitalna, a svjetlovodnim kabelom je vezana na centralu komutacijski centar županijske razine u Zadru.

Naselje je preko mjesne EKI i povezane opreme Donje Raštane spojeno na spomenutu komutaciju. EKI i povezana oprema je izvedena kroz kabelsku kanalizaciju.

U zoni obuhvata postoji elektronička komunikacijska infrastruktura (EKI) i povezana oprema za pružanje komunikacijskih usluga putem elektromagnetskih valova na samostojećim antenskim stupovima (bazna postaja) u Sukošanu i u Debeljaku.

1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova

Na prostoru Općine Sukošan postoji Prostorni plan županije. U izradu je serija urbanističkih planova uređenja, prvenstveno na području naselja Sukošan. Na području naselja Debeljak na snazi su urbanistički planovi uređenja, i to:

- Urbanistički plan uređenja zanatske zone *Barake* ("službeni glasnik Općine Sukošan" br.07/08).
- Urbanistički plan uređenja građevinskog područja naselja Debeljak Istok i Debeljak Zapad ("službeni glasnik Općine Sukošan " br.05/11)

Na području naselja Sukošan na snazi su urbanistički planovi uređenja, i to:

- Urbanistički plan uređenja UPU dijela obalnog pojasa u Sukošanu ("Službeni glasnik Općine Sukošan" br.06/16 i 03/20).
- Urbanistički plan uređenja UPU dijela obalnog pojasa u Sukošanu - "*Makarska*" ("Službeni glasnik Općine Sukošan" br.09/18).
- Urbanistički plan uređenja komunalno-servisne zone „Golo brdo“ („Službeni glasnik Općine Sukošan“ br. 07/17 i 03/20)

Drugih prostornih planova na ovom području nema.

Nakon domovinskog rata i uspostave samostalne države Hrvatske dogodile su se promjene i u načinu planiranja i uređivanja prostora. Temeljem Zakona o prostornom uređenju stvara se nova generacija prostornih planova, a Republika Hrvatska po prvi puta samostalno definira svoj prostorni razvoj.

Temeljni dokument prostornog uređenja za cjelokupno područje Države je Strategija i Program prostornog uređenja Republike Hrvatske, kojom se usmjerava prostorni razvitak i dugoročno određuje uređenje korištenje i zaštita prostora.

Strategijom i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske definirani su osnovni koridori i utvrđene temeljne norme za budući razvoj cjelokupnog teritorija Države.

Na prostoru općine Sukošan Strategijom i Programom prostornog uređenja Države su definirani određeni elementi državne infrastrukture koji su od važnosti za daljnji razvoj i prostorno planiranje cjelokupnog teritorija Republike Hrvatske, te se kao takvi trebaju interpolirati u osnovnu postavu planske organizacije prostora općine Sukošan.

Ove postavke odnose se na glavni prometni koridor, odnosno trasu obilaznice koja će zamijeniti JTC i elektro-energetski sustav sa više dalekovoda.

Program prostornog uređenja Republike Hrvatske izrađen je temeljem osnovnih načela i smjernica razvoja i uređenja prostora Države utvrđenih Strategijom. Njime su samo preciznije definirani osnovni ciljevi prostornog razvoja i kriteriji i smjernice za uređenje prostornih i drugih cjelina. Glede toga temeljna načela i smjernice, koja su prilikom organizacije prostora Općine preuzeta iz Strategija kroz Program prostornog uređenja samo su potvrđena i detaljnije definirana.

Prostorni plan Zadarske županije oblikovao je osnovne postavke uređenja prostora Županije na načelima Strategije i Programa prostornog uređenja Države te detaljnije definirao određene ciljeve prostornog razvoja i smjernice zaštite prostora Županije temeljem načela održivog razvoja, odnosno racionalnog korištenja prostora.

Jedna od prioritarnih postavki prostornog uređenja Zadarske županije je i obnova i razvoj ratom devastiranih područja Županije, u koju svakako spada i prostor općine Sukošan.

Kroz obnovu i razvoj ovoga područja treba svakako stvoriti uvjete i za demografsku revitalizaciju tijekom domovinskog rata devastiranog područja.

1.1.4. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje

Zadarska županija sastoji se od 32 jedinice lokalne samouprave od čega 6 gradova i 28 općina koje se međusobno znatno razlikuju po veličini, broju stanovnika i gustoći naseljenosti

U ovom raznovrsnom sklopu teritorijalno se ističe Grad Benkovac sa površinom od 516,19 km², dok je po broju stanovnika, odnosno gustoći stanovanja na prvom mjestu Grad Zadar, kao županijski centar i makroregionalno središte, sa 75.082 stanovnika i gustoćom stanovanja od 392 stanovnika po km².

U sklopu Zadarske županije Općini Sukošan pripada prostor od ~~56,64~~ 55,08 km², što iznosi ~~1,55~~ 1,51 % teritorija u odnosu na cjelokupan teritorij Županije.

I i D P P U O S U K O Š A N - O B R A Z L O Ź E N J E P L A N A
P R I K A Z I Z M J E N A

U sklopu definiranog prostora formirano je niz građevinskih područja, koja tvore naselja. Na prostoru općine postoje četiri naselja (Sukošan, Debeljak, Gorica i Glavica).

Ukupan broj stanovnika na području općine (prema popisu stanovništva iz 2011. godine) iznosi 4586 stanovnika, tako da je prosječna gustoća naseljenosti prostora općine oko 81,0 stanovnika /km².

Općina Sukošan u odnosu na statističke pokazatelje drugih jedinica lokalne samouprave u sastavu Županije spada u srednje općine u pogledu površine i po broju stanovnika.

Očigledno je dakle da se radi o srednje naseljenom prostoru, bez obzira na prirodne potencijale i postojeće resurse, te je potrebno istražiti mogućnosti i osigurati uvjete za demografski rast, a sukladno tome i adekvatan razvoj prostora.

Daljnji podaci daju prikaz demografskih i gospodarskih kretanja na prostoru općine Sukošan po naseljima, kao i sliku ukupnog stanja na prostoru Općine.

Sljedeći podaci daju sliku kretanja stanovništva na prostoru općine od 1953. godine do zadnjih službenih podataka o broju stanovništva iz popisa 2011. godine.

Tablica : Kretanje broja stanovnika općine Sukošan od 1953. do 2011. godine.

Naselje	Godine popisa stanovništva						
	1953.	1961.	1971.	1981.	1991	2001	2011
Sukošan	1 486	1 619	1 855	1 938	2 275	2655	2811
Debeljak	936	1 165	941	851	946	918	918
Gorica-Glavica	892	1 041	1 043	902	1 142	910	857
Ukupno	3 314	3 825	3 839	3 691	4 363	4483	4586

Navedeni podaci pokazuju kontinuirani rast broja stanovnika na prostoru cjelokupne Općine do 1971. godine.

U tom periodu stalno raste broj stanovnika u naselju Sukošan te naseljima Gorica i Glavica, dok u naselju Debeljak u periodu od 1961. do 1971. godine pada broj stanovnika.

Od 1971. godine do 1981. u naseljima Debeljak te Gorica i Glavica dolazi do pada broja stanovnika, osim u naselju Sukošan gdje cijelo vrijeme kontinuirano raste.

U analizi broja stanovnika pojedinog naselja prisutni su i podaci o broju stanovnika prisutnih u naselju u odnosu na njihov ukupan broj.

Tablica : Odnos broja stanovnika prisutnih u zemlji i ukupnog broja po naseljima u općini Sukošan 2011. godine.

Naselje	Broj stanovnika		
	ukupno	u zemlji	%
Sukošan	2655	2.347	88,4
Debeljak	918	866	94,3
Gorica-Glavica	910	751	82,5
Ukupno	4.483	3.964	88.4

Karakteristično je za naselja unutar općine Sukošan veoma visoki postotak domicilnog stanovništva u zemlji. Podaci iz predhodne tablice ukazuju na gotovo zanemariv postotak iseljenog stanovništva, odnosno stanovnika koji privremeno borave izvan Države. U tom pogledu imaju nešto veći postotak stanovništva izvan zemlje, ali ni taj broj ne prelazi 488 stanovnika, odnosno 11.18 % od ukupnog broja.

**IID PPUO SUKOŠAN - OBRAZLOŽENJE PLANA
PRIKAZ IZMJENA**

Sljedeća tablica ukazuje na dobnu strukturu stanovništva odnosno udio pojedinih dobnih skupina u ukupnom broju stanovnika u Općini Sukošan.

Tablica : Dobna struktura stanovništva u općini Sukošan 2001. godine.

Naselje	Dobna struktura stanovništva					
	starost u godinama					
	0-19	%	20-59	%	60 i više	%
Sukošan	714	52.19	1289	54.39	298	50.00
Debeljak	291	21.27	524	22.11	149	25.00
Gorica-Glavica	363	26.54	557	23.50	149	25.00
Ukupno	1 368	100	2 370	100	596	100

Iz navedenih podataka očigledno je da je najveći udio stanovnika na prostoru oba naselja što znači na teritoriju cjelokupne Općine, odnosno 50% nalazi se u životnoj dobi od 20 do 59 godina starosti. S aspekta radne sposobnosti, vitaliteta i fertile dobi, ovaj podatak je ohrabrujući. Međutim, za najviše 40 godina slika će se drastično izmijeniti u negativnom smislu jer će mlado stanovništvo koje sada čini 33% stanovnika tvoriti bazu vitaliteta, fertiliteta i radno sposobnog stanovništva, dok će većina danas aktivnog stanovništva biti u životnoj dobi od 60 i više godina starosti.

Analiza stanja po naseljima daje gotovo istovjetne rezultate.

Prema navedenim pokazateljima stanovništvo općine Sukošan vodi borbu protiv drastičnog pada nataliteta, ali i povećanja mortaliteta koji im prijete u skoroj budućnosti, zbog povećanog broja starog stanovništva.

Tablica : Distribucija stanovništva prema školskoj spremi.

Naselje	Školska sprema					
	bez škole ili sa završenom osnovnom		završena srednja škola		viša i visoka škola	
		%		%		%
Sukošan	971	44.90	671	61.22	125	82.24
Debeljak	499	23.10	246	22.45	12	7.90
Gorica-Glavica	692	32.00	179	16.33	15	9.86
Ukupno	2 162	100	1 096	100	152	100

Daleko najveći broj stanovnika u Općini ima samo osnovnu školu ili je čak bez završene osnovne škole. Ova većina čini 50% ukupne populacije i to u svim naseljima u Općini.

Tablica : Struktura stanovništva prema aktivnosti.

Naselje	Aktivnost					
	aktivno stanovništvo		uzdržavano stanovništvo		sa osobnim prihodom	
		%		%		%
Sukošan	853	56.86	962	52.37	285	52.97
Debeljak	379	25.27	390	21.23	121	22.49
Gorica-Glavica	268	17.87	485	26.40	132	24.54
Ukupno	1 500	100	1 837	100	538	100

Najveći udio stanovnika općine Sukošan čini uzdržavano stanovništvo. Ovaj broj je nešto veći za naselja Gorica i Glavica u odnosu na ukupnu veličinu naselja, ali ni za naselja Sukošan i Debeljak udio uzdržavanog stanovništva nije puno manji u odnosu na ukupan broj stanovnika.

I i D P P U O S U K O Š A N - O B R A Z L O Ž E N J E P L A N A
P R I K A Z I Z M J E N A

Postotak aktivnog stanovništva je za 20% manji u cijeloj Općini u odnosu na uzdržavano, dok je udio stanovništva sa osobnim primanjem 30% manji u cijeloj Općini u odnosu na uzdržavano stanovništvo.

Tablica : Distribucija naselja prema broju domaćinstva i njihovoj prosječnoj veličini.

Naselje	Broj domaćinstava		Prosječna veličina	
	2001	2011	2001	2011
Sukošan	742	945	3,6	3,0
Debeljak	280	290	3,3	3,2
Gorica-Glavica	233	230	3,9	3,7
Ukupno	1255	1465	3,6	3,1

Prema prikazanim podacima evidentan je porast broja domaćinstava u cijeloj Općini Sukošan u razdoblju od deset godina. Istovremeno je zabilježen pad broj članova domaćinstava.

Tablica : Distribucija domaćinstva prema posjedovanju zemlje

Naselje	Domaćinstva		
	ukupno	sa zemljom	bez zemlje
Sukošan	589	287	302
Debeljak	253	147	106
Gorica-Glavica	246	168	78
Ukupno	1 088	602	486

Navedeni podaci ukazuju na određenu razliku u zastupljenosti domaćinstava sa zemljom po naseljima unutar općine.

Dok u naseljima Debeljak, Gorica i Glavica prevladavaju domaćinstva sa zemljom, u Sukošanu je veći broj domaćinstava bez zemlje.

Prikazana situacija samo je rezultat stvarnog stanja na prostoru Općine. Za oblikovanje realne slike stanja u prostoru općine, mogućnostima daljnjeg razvoja i širenja, ali i o eventualnim ograničenjima razvoja naselja znakoviti su i podaci o stambenoj izgradnji u sklopu pojedinih naselja, razlici u intenzitetu odnosno starosti izgradnje, zastupljenosti različitih tipova stanovanja unutar pojedinih naselja, kao i iskoristivosti ukupnog stambenog fonda.

Tablica : Prikaz ukupnog stambenog fonda i distribucija istog prema načinu korištenja (popis stanovništva iz 2011. godine).

Naselje	Stambeni objekti		
	ukupno	stalno stanovanje	povremeno stanovanje
			ukupno
Sukošan	1967	1167	800
Debeljak	356	307	49
Gorica-Glavica	269	243	26
Ukupno	2592	1717	875

Očigledna je različita tipologija stambenih objekata u naseljima općine Sukošan.

U naselju Debeljak, Gorica i Glavica stanovi se većinom koriste za stalno stanovanje, dok naselje Sukošan ima dosta kuća za odmor.

Po rezultatima popisa 2011. evidentirano je u Sukošanu 800 kuća za odmor. Trend daljnje izgradnje vikendica, naročito u samom općinskom središtu, bit će sve više izražen. Nadalje atraktivnost prostora, a pogotovo mogućnost realizacije planiranih sadržaja u turističkoj izgradnji (projekt "Tustica") doći će do značajnog povećanja broja stanovnika, u prvom redu radi potrebe osiguranja potrebne radne snage koja se mora i smjestiti na ovom prostoru. Jedan ovako značajan i velik projekt mogao bi prouzročiti demografsku eksploziju u smislu povećanja broja stanovnika na ovom i širem prostoru.

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

2.1. Ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja

2.1.1. Razvoj naselja posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava

Na području Zadarske županije struktura naselja izrazito je nerazvijena i rastrgana sa očiglednim nedostatkom većih i kvalitetnijih razvojnih centara. Među naseljima na prostoru Županije ističe se grad Zadar kao središte županije i niz manjih lokalnih središta relativno dobro disperziranih u prostoru, ali slabog gospodarskog značaja i demografski niskog potencijala.

Grad Zadar, kao županijski centar, ali i peti grad po veličini na prostoru Države ima dominantnu ulogu na ovom prostoru. Sam geoprometni položaj grada u trokutu Zagreb-Split-Rijeka učinio ga je gravitacijskim centrom prostranog slabo naseljenog i razvijenog područja Like, Sjevernog primorja i zaobalnog prostora Sjeverne Dalmacije. Glede toga Zadar na sebe preuzima znatno veću ulogu koja prelazi granice županijskog značaja i prenosi se na prostore susjednih županija (Ličko-Senjska, Šibensko-Kninska).

U takvom okruženju lokalni centri unutar same Županije zadržavaju na sebi samo osnovne centralno-mjesne funkcije, čija je razina nedovoljna te je potrebno potencirati njihov daljnji razvoj prema ulozi mikroregionalnih središta.

Sam sustav središnjih naselja na prostoru Županije definiran je administrativnim ustrojem na nivou Države, a uloga pojedinih lokalnih središta određena sukladno njihovom položaju u prostoru, demografskoj i gospodarskoj snazi pojedinih naselja, kao i osnovnim ciljevima i zadacima razvoja.

Temeljem toga na prostoru Zadarske županije ustrojeno je šest gradova i dvadeset osam općina.

Prostor Županije nije jedinstven po svojim krajobraznim, geomorfološkim i drugim značajkama, već se ističe svojom raznolikošću unutar kojih su diferencirane pojedine prostorno razvojne cjeline. Sukladno tome definirani su i razvojni centri pojedinih prostornih cjelina. Ova su mjesta određena kao žarišta daljnjeg gospodarsko-demografskog razvoja, koja u sprezi sa diferenciranim lokalnim općinskim središtima tvore piramidu daljnjeg prostornog razvoja.

Prostor općine Sukošan prepoznatljiv je u sklopu mikroregionalne zone istočnog dijela županije.

U okviru ove prostorne cjeline kroz sustav općinskih središta ističe se naselje Sukošan, kao manje regionalno (manje razvojno) središte gravitacije urbanog područja od 3000-5000 stanovnika, kome bi u planiranom hijerarhijskom ustroju naselja gravitirali susjedni općinski centri sa okolnim prostorima.

Središnje funkcije razmještene su u središnjim naseljima. Dosadašnji razmještaj tih funkcija iz domene uprave, školstva, zdravstva, HPT-a, trgovine i ugostiteljstva i dr. uglavnom zadržava dosadašnja obilježja, s tim da naselja koja su postala središta općina, a prije nisu imala središnje značenje, također trebaju, čim prije biti opremljena odgovarajućim funkcijama, ukoliko ih već nemaju.

U tako postavljenoj shemi prostornog razvoja naselje Sukošan prepoznatljivo je kao područno ili veće lokalno (malo razvojno) središte, koje bi na sebe preuzelo osnovne centralno-mjesne funkcije općinskog središta.

Infrastrukturni sustavi

Planirani društveni i gospodarski razvoj na cjelokupnom prostoru općine Sukošan može se u potpunosti ostvariti samo izgradnjom cjelovitog suvremenog prometnog sustava na okolnom širem pripadajućem prostoru Zadarske županije, koji će omogućiti selektivno vođenje i upravljanje prometom u budućnosti.

To se prvenstveno odnosi na cestovni promet preko kojeg se ostvaruje izravna prometna povezanost prostora općine Sukošan i Zadarske županije međusobno i s ostalim prostorom Republike Hrvatske.

U cestovnoj mreži ovog dijela Zadarske županije najznačajniju prometnu ulogu ima Jadranska autocesta, jer najkvalitetnije povezuje primorske i kopnene dijelove države.

Važnu prometnu ulogu i dalje ima državna cesta DC 8 kao alternativa Jadranskoj autocesti. Kako DC 8 prolazi kroz većinu naselja duž obalnog područja ovog dijela Zadarske županije potrebno je izgraditi novu zamjensku cestu trasa koje će zaobići obalni pojas i preuzeti sadašnju prometnu ulogu ove državne ceste.

Razvoj željezničkog prometa zasniva se na budućoj brznoj željezničkoj pruzi (pruga velike propusne moći - *potencijalna*), koju treba izgraditi i na postojećoj željezničkoj magistralnoj pomoćnoj pruzi Knin - Zadar, koju treba modernizirati i elektrificirati. Predviđeno je i izmještanje dijela trase ove željeznice koja će se pomaknuti prema unutrašnjosti.

Pomorski promet temelji se na razvoju luka posebne namjene i to prvenstveno luka nautičkog turizma: postojeće Marina Dalmacija i novoplanirane Tustica.

Razvoj vodoopskrbe temelji se na već izgrađenim vodovodnim sustavima "Regionalni vodovod sjeverne Dalmacije" i "Regionalni vodovod Šibenik - Zadar", koje treba redovito održavati i dograđivati kako bi se omogućila distribucija potrebnih količina vode do svih potrošača.

Zbog važnosti mora kao dijela općeg krajolika koje ima nezamjenjivu ulogu za razvoj gospodarstva, naročito turizma, te zbog činjenice da je cjelokupno područje okolnog Pašmanskog kanala i Zadarskog kanala relativno zatvoreni i plitki akvatorij potrebno je osigurati zaštitu mora od svih oblika zagađenja. Kako je more osnovni prijamnik svih otpadnih voda problem sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda na ovom dijelu Zadarske županije treba riješiti izgradnjom razdjelnog sustava odvodnje s jednim zajedničkim uređajem za pročišćavanje.

TK infrastruktura

Na području općine Sukošan nalaze se naselja : Sukošan, Debeljak, Gorica i Glavica i svi gravitiraju određenoj komutaciji i EKI i povezanoj opremi. Naselja Sukošan i Debeljak imaju za komutaciju UPS (udaljeni preplatnički stupanj), koji je vezan na komutacijski centar županijske razine u Zadru.

One udovoljavaju suvremenim telekomunikacijskim zahtjevima i imaju mogućnosti, po potrebi, lakog proširenja na veće kapacitete. Veza je ostvarena preko svjetlovodnog kabela, koji prolazi duž državne ceste DC 8 ceste kroz cijelo mjesto i magistralnog je karaktera.

Na području općine Sukošan postoji elektronička komunikacijska infrastruktura (EKI) i povezana oprema na samostojećim antenskim stupovima i to na brdu Kosmatac te na brdu Debeljak.

Elektronička komunikacijska infrastruktura (u daljnjem tekstu EKI) i povezana oprema je izvedena podzemnim TK kabelima, direktno položenim u zemlju gotovo cjelini: izuzetak je trasa kabela prema Maloj Makarskoj, jer je na tom potezu (cca 700m južno od centrale) napravljena kabelska kanalizacija. Kabelski izvodi su tipa PAP-BOX na stupu, na radnoj visini ili unutarnji.

EKI i povezana oprema Debeljak pokriva cijelo naselje, a izgrađena je uglavnom podzemnim kabelima, dok se zaselci Gornje i Donje Podvršje napajaju zračnim TK kabelima.

Naselje Gorica, koje pripada općini Sukošan, gravitira komutaciji Gornjih Raštana, koja je smještena u samom mjestu Gornje Raštane. Ova komutacija je digitalna, a svjetlovodnim kabelom je vezana na komutacijski centar županijske razine u Zadru. Promatrani dio naselja je preko EKI i povezane opreme Gornje Raštane spojen na spomenutu komutaciju. EKI i povezana oprema je izvedena kroz kabelsku kanalizaciju.

Naselje Glavica, koje pripada općini Sukošan, gravitira komutaciji Donjih Raštana, koja je smještena u samom mjestu Donje Raštane. Ova komutacija je digitalna, a svjetlovodnim kabelom je vezana na centralu komutacijski centar županijske razine u Zadru.

Naselje je preko mjesne EKI i povezane opreme Donje Raštane spojeno na spomenutu komutaciju. EKI i povezana oprema je izvedena kroz kabelsku kanalizaciju.

Elektroenergetika

Preko područja Općine prolaze dva 110kV voda značajna za napajanje električnom energijom grada Zadra. To su:

- DV 110 kV TS Biograd – TS Zadar
- DV 110 kV TS Obrovac – TS Zadar

Od 35 kV vodova postoji stari 35 kV vod na čelično-rešetkastim stupovima ("*talijanac*" - Cu 3x70 mm²) koji se koristi za napajanje naponom 10 kV iz TS 35/10 kV ZADAR 4.

2.1. 2. Racionalno korištenje prirodnih izvora

Prostor Zadarske županije odlikuje se raznolikošću po geomorfološkim, geografskim, prometnim, gospodarskim, urbanim i demografskim karakteristikama. U sklopu ovoga prostora ističu se područja sa značajnim prirodnim i gospodarskim potencijalima, ali i područja sa znatnim teškoćama u razvoju, kao i značajne površine ratom razorenih područja.

Slijedom toga se temeljni ciljevi prostornog razvoja naslanjaju na opće ciljeve Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, a to su:

- integracija i konsolidacija prostora
- povećanje vrijednosti i kvalitete cjelokupnog prostora

Iz naprijed navedenog proizlaze i načela dugoročnog prostornog razvoja na cjelokupnom području Zadarske županije:

1. obnova i razvoj ratom devastiranih područja
2. očuvanje prostora sukladno principima održivog razvoja
3. razvoj infrastrukturnih sustava s ciljem optimalnog povezivanja

1. Obnova ratom zahvaćenih područja podrazumijeva i stvaranje nove kvalitete kroz oblikovanje uvjeta za kvalitetniji razvoj ratom razorenih prostornih cjelina, ali i gospodarstva, stanovanja i infrastrukture. Tome cilju treba prilagoditi i prostorno plansku dokumentaciju, odnosno definirati smjernice razvoja prostora.

2 Očuvanje prostora sukladno principima održivog razvoja znači racionalno korištenje prostora temeljem učinkovite organizacije prostora i štednjom prirodno značajnih resursa. Ovo načelo polazi iz temeljne definicije prostora kao vrijednosti koja je

- konačna /što znači zadana i ograničena/
- djeljiva između većeg broja korisnika
- neobnovljiva

Prostor koji treba shvatiti kao cjelokupnost ne samo pejsaža ili zemljišta, već svega što se nalazi ispod površine, na njoj ili iznad nje čini prirodno jedinstvo sa sveukupnošću prirodnih potencijala u sklopu tog.

Postojanje određene vrste i količine prirodnih resursa na tako definiranom prostoru znači istovremeno i racionalno korištenje i planiranje istih.

Prostor općine Sukošan bogat je u pogledu poljoprivrednih i šumskih površina, kao eventualnog potencijala gospodarskog razvoja, a ima i prirodne ljepote, u prvom redu more i morsku obalu. Samo racionalnim korištenjem navedenih prirodnih potencijala, razvojem prvenstveno turizma na temelju postojećih prirodnih ljepota kroz planske smjernice održivog razvoja uz poštivanje osnovnih kriterija očuvanja značajnih i zaštićenih dijelova prirode moguć je dalji razvoj gospodarstva na ovom prostoru.

2.1.3. Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša

Ekološku stabilnost karakterizira sposobnost okoliša da prihvati promjene izazvane vanjskim utjecajem i da pri tom zadrži svoja prirodna svojstva.

Na prostoru Zadarske županije nepovoljne utjecaje na ekološku stabilnost okoliša imaju sljedeći zahvati u prostoru:

- brojna i neuređena odlagališta otpada
- otpadne vode koje se direktno ispuštaju u more ili tlo
- eksploatacijska polja mineralnih sirovina
- kamenolomi i posudilišta kamena
- velika industrijska postrojenja i proizvodni pogoni
- velika turistička naselja i objekti
- objekti posebne namjene

Unatoč navedenim opasnostima ekološki problemi i stabilnost okoliša gledano na cjelokupnom prostoru Zadarske županije relativno su povoljni i znatno manji nego ranije.

Određene posljedice nebrige i lošeg gospodarenja prisutne su i danas u prostoru kao trajni podsjetnik promašaja u planiranju prostorom. U tom pogledu najizrazitiji je proces bespravne izgradnje, koji je poglavito tijekom prošlog desetljeća devastirao značajan prostor kopnenog i otočkog priobalja, kao i nekontrolirana eksploatacija mineralnih sirovina.

Sljedeći osnovne smjernice prostornog planiranja sa današnjih pozicija zaštite i očuvanja temeljne krajobrazne osnove potrebno je iznaći adekvatno rješenje za sanaciju naslijeđene situacije.

2.2. Ciljevi prostornog razvoja općinskog značaja

2.2.1. Demografski razvoj

U stečenoj situaciji poslijeratne obnove i povratka u ratu protjeranog stanovništva teško je dati realnu prognozu demografskih kretanja tijekom sljedećih 15-tak godina

Za očekivati je da će se broj stanovnika povećati, kako demografskim rastom tako i priljevom novih stanovnika, te da će novoformirani općinski centar realizirati određeni porast broja stanovništva sukladno rastu gospodarskog i administrativnog značaja.

Glede toga sljedeća tabela daje uz prikaz indeks-a kretanja stanovništva kroz dva zadnja popisna razdoblja i projekciju planiranog porasta stanovništva za prostor općine Sukošan do.2020 godine.

Naselje	Godine popisa stanovništva	indeks		Projekcija broja stanovnika
		2011	11/01	
	2001.	2011	11/01	2020.
Sukošan	2.655	2811	1,06	2980
Debeljak	918	918	1,00	918
Gorica-Glavica	910	857	0,94	806
Ukupno	4.483	4586	1,02	4678

Izgradnja **sportske** turističke zone "Tustica" mogla bi značajno utjecati na rast broja stanovnika. Nova radna mjesta (oko 2000 djelatnika samo u Tustici) tražiti će priljev stanovnika iz šire regije od kojih će mnogi naći i smještaj u okviru općine Sukošan. Ukratko, realizacija ovog projekta će višestruko uvećati broj stanovnika i podatke iz gornje tablice napraviti netočnim.

2.2.2. Odabir prostorno razvojne strukture

Odabir prostorno razvojne strukture na prostoru općine Sukošan temelji se na preraspodjeli javnih funkcija lokalnog značaja iz administrativno tradicionalnog središta u težište razvojnog pravca s ciljem bržeg, lakšeg i logičnog razvoja prostora.

Istovremeno sve je očitija potreba paralelnog razvoja naselja Debeljak u unutrašnjosti, koje bi trebalo preuzeti unutrašnji razvoj općine sa poljoprivredom i stočarstvom te lovnim turizmom.

Slijedom toga analizirajući životne potrebe i usklađujući ih sa ciljevima prostornog razvoja Općine Planom je definirana sljedeća preraspodjela prostornih funkcija na području općine:

- općinsko središte sa svim potrebnim pratećim funkcijama smješteno je u staroj jezgri naselja Sukošan
- naselje Debeljak definira se kao drugo polarno žarište lokalnog razvoja i sukladno tome njegova transformacija je istovjetna novonastalom značaju
- građevinsko područje Gorica i Glavica ostaju u dostignutim okvirima prostornog razvoja s tim da se planom definiraju prostorne mogućnosti eventualnog poticaja gospodarskog razvoja

2.2.3. Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture

Već kroz smjernice Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske, odnosno Programom prostornog uređenja definirana je hijerarhijska struktura naselja na teritoriju Države, a time određeni i prioritetni ciljevi revitalizacije pojedinih naselja sukladno njihovoj pripadnosti pojedinoj skupini.

Naselje Sukošan definirano je pod skupinom područnih i lokalnih središta kao nositelj razvoja ili inicijalno žarište potencijalnog razvoja. Glede toga kao osnovica njegove transformacije prema modernom urbanom prostoru potrebna je primjerena kombinacija postupaka karakterističnih za programe reurbanizacije, revitalizacije i infrastrukturne rekonstrukcije, s ciljem poboljšavanja uvjeta života, učvršćivanje građanskog životnog stila, te osposobljavanje samog naselja za ulogu lokalnog središta.

Sukladno navedenim potrebama i ciljevima prostornog razvoja za naselje Sukošan, kao lokalno središte i općinsko središte za utjecajno područje, Planom se definira potreba lociranja i razvoja sljedećih sadržaja u domeni društvene i komunalne infrastrukture:

- uprava : organi općine, mjesni ured i postaja MUP-a,
- školstvo : osnovna škola, dječji vrtić
- kultura : dvorana polivalentnog značaja, čitaonica s knjižnicom

- zdravstvo : zdravstvena postaja
- novčarstvo i HPT : banka, poštanski ured s ATC
- trgovina i ugostiteljstvo : specijalizirane prodavaonice,
- samoposluživanje, restorani
- obrt i usluge : pojedine obrtničke radionice
- vjerski objekt : župski ured i crkva
- sport, rekreacija : igrališta i sportski tereni, osobito golf

Sukladno planiranom hijerarhijskom ustrojstvu za naselje Debeljak kao manje lokalno središte, Planom se definira potreba lociranja i razvoja sljedećih sadržaja u domeni društvene i komunalne infrastrukture:

- uprava : mjesni ured i postaja MUP-a,
- školstvo : osnovna škole, dječji vrtić
- kultura : dvorana polivalentnog značaja, čitaonica s knjižnicom
- zdravstvo : zdravstvena postaja
- novčarstvo i HPT : poštanski ured s ATC
- trgovina i ugostiteljstvo : specijalizirane prodavaonice, samoposluživanje, gostione
- obrt i usluge : pojedine obrtničke radionice
- vjerski objekt : župski ured i crkva
- sport, rekreacija : igrališta i sportski tereni

Naselje Gorica pripada skupini ostalih manjih naselja i sela, te je sukladno tome definirano kao naselje za čiju revitalizaciju je javni interes ograničen isključivo na izgradnju minimalne tehničke infrastrukture, dok daljnji razvoj potrebitih sadržaja ovisi o autonomnim mogućnostima i vrijednostima lokalnih sudionika odnosno privatnoj inicijativi autonomnim motivacijama.

Sukladno tome za naselje Gorica Planom se definira potreba lociranja i razvoja sljedećih sadržaja u domeni društvene i komunalne infrastrukture:

- uprava : mjesni odbor
- školstvo : osnovna škola ili odjeljenja osnovne škole, čitaonica
- zdravstvo : ambulanta ili posjeta liječničke službe
- trgovina i ugostiteljstvo : prodavaonica mješovite robe
- novčarstvo i HPT : HPT ured
- obrt i usluge : pojedini obrti ili uslužna radnja prema potrebi
- vjerski objekt : župa i župska crkva u većim i značajnijim naseljima
- sport, rekreacija : igralište

Naselje Glavica pripada skupini ostalih manjih naselja i sela, te je sukladno tome definirano kao naselje za čiju revitalizaciju je javni interes ograničen isključivo na izgradnju minimalne tehničke infrastrukture, dok daljnji razvoj potrebitih sadržaja ovisi o autonomnim mogućnostima i vrijednostima lokalnih sudionika odnosno privatnoj inicijativi autonomnim motivacijama.

Sukladno tome za naselje Glavica Planom se definira potreba lociranja i razvoja sljedećih sadržaja u domeni društvene i komunalne infrastrukture:

- uprava : mjesni odbor
- školstvo : osnovna škola ili odjeljenja osnovne škole, čitaonica
- zdravstvo : ambulanta ili posjeta liječničke službe
- trgovina i ugostiteljstvo : prodavaonica mješovite robe
- novčarstvo i HPT : HPT ured
- obrt i usluge : pojedini obrti ili uslužna radnja prema potrebi
- vjerski objekt : župa i župska crkva u većim i značajnijim naseljima
- sport, rekreacija : igralište

Prometna i komunalna infrastruktura

Na području općine Sukošan mora se izgraditi prometna infrastruktura koja će zadovoljiti sve potrebe javnog i individualnog prometa, čime će se omogućiti planirani gospodarski razvoj svih naselja ove općine.

Cestovni promet, zbog svoje fleksibilnosti, imaće najvažniju prometnu ulogu i to u prvom redu sve postojeće javne ceste (državne, županijske i lokalne).

U cilju povećanja propusne moći sve javne ceste na području općine Sukošan treba redovito održavati, opremiti odgovarajućom prometnom signalizacijom, izvršiti rekonstrukciju kritičnih dionica, te osigurati i zaštititi zakonom propisani zaštitni pojas.

Sustavom javnog prijevoza treba međusobno povezati sva naselja ove općine.

Za rješenje vodoopskrbe svih naselja potrebno je izgraditi glavne vodoopskrbne građevine: vodospremnike i prateće crpne postaje, dovodne cjevovode i mjesnu vodovodnu mrežu.

Radi maksimalne zaštite tla, podzemnih i površinskih voda, naročito okolnog morskog akvatorija, treba za cjelokupni prostor općine Sukošan izraditi konceptijsko rješenje sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda, vodeći računa o etapnoj izgradnji budućeg jedinstvenog razdjelnog sustava odvodnje, kao i o mogućnosti korištenja glavnih već izgrađenih građevina (uređaj za predtretman i podmorski ispust) postojećeg lokalnog razdjelnog sustava odvodnje luke nautičkog turizma Marina Dalmacija.

2.2.4. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina

Prostor općine Sukošan obiluje raznovrsnim prirodnim vrijednostima koje su kao značajne i specifične prirodne cjeline registrirane sukladno Zakonu o zaštiti prirode (NN 80/13)

- Spilja Rupine neiskorišteni krški fenomen
- Spilja Zrakunjača neiskorišteni krški fenomen

Sjeveroistočni dio područja Općine nalazi se unutar područja ekološke mreže proglašeno kao područje očuvanja značajno za ptice – „Ravni kotari HR1000024“ i područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove "Ravni kotari HR2001361", sukladno Uredbi o ekološkoj mreži. Mjere zaštite se propisuju u provedbenom dijelu Plana.

Jedan od temeljnih ciljeva tijekom izrade Plana prostornog uređenja je osigurati zaštitu svih navedenih prostornih cjelina i definirati planske postavke u svezi njihove funkcionalne organizacije u prostoru sukladno Zakonu o zaštiti prirode.

Prema evidenciji Državne uprave za zaštitu kulturne i prirodne baštine na prostoru općine Sukošan nepokretni spomenici kulture su:

- grobni humci
- Župna crkva
- crkva u Gorici
- ostaci crkve Sv. Martina (srušena u ratu)
- ostaci kule na Vrčevu
- srušeni Palac u moru Sukošana
- crkva sv. Marije u Sukošanu
- urbanistička cjelina Sukošana (stara jezgra)

Na području Općine nalaze se suhozidi koji čine vrijedan element krajobraza. Poglavitito se to odnosi na područje *Cukovice* u Sukošanu gdje su vidljivi ostaci rimske centurijacije i trase akvadukta—vodovoda.

Kulturna dobra bez obzira na vlasništvo, preventivnu zaštitu ili registraciju podliježu Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Zakon utvrđuje obveze i prava vlasnika kulturnih dobara, mjere zaštite i očuvanja, te financiranje kulturnih dobara, kao i druga pitanja u svezi sa zaštitom i očuvanjem kulturnih dobara, koja su u nadležnosti Uprave za zaštitu kulturne baštine

Svrha zaštite je očuvanje i prenošenje kulturnih dobara u neokrnjenom i izvornom stanju budućim naraštajima, što iziskuje redovito održavanje, tj. sprječavanje radnji koje bi na bilo koji način promijenile svojstva, oblik, značenje ili izgled kulturnih dobara i time ugrozile njihovu vrijednost.

Na području krša, glavni ciljevi gospodarenja šumama i šumskim zemljištem su zaštita tla i voda.

2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području općine

2.3.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora

Racionalno korištenje i zaštita prostora, temeljne su postavke prilikom definiranja globalne namjene i planskog oblikovanja prostora.

Tijekom izrade Plana i definiranja namjene pojedine prostorne zone potrebno je voditi računa o realnoj i optimalnoj iskoristivosti prostora, pogodnosti pojedinih prostornih zona i lokaliteta za određenu namjenu, odnosno mogućoj interakciji Planom definiranih sadržaja ili utjecaju pojedinih na susjedni prostor poglavito na vrijedne i osjetljive prirodne resurse (more, rijeka, zaštićeni krajolik, znakovita krajobrazna osnova).

Istovremeno je potrebno prikupiti saznanja o prostoru unutar granica obuhvata plana u pogledu prisutnosti pojedinih ograničavajućih faktora, kao što su:

- klizišta
- tektonski rasjedi
- strma zemljišta nagiba većih od 12%
- zemljišta nedovoljne nosivosti
- zemljišta sa visokim podzemnim vodama
- plavljene livade
- zemljišta rezervirana za posebne privredne aktivnosti
- uređena poljoprivredna zemljišta
- infrastrukturni zaštitni pojasevi
- područje pod zaštitom i zone vrijednog krajolika
- zatečena izgradnja

Sva evidentirana ograničenja valorizirana su prema konkretnim situacijama, a poglavito se vodilo računa o :

- podobnosti zemljišta za izgradnju
- šumskim površinama
- poljoprivrednom zemljištu
- zaštićenim područjima
- mogućnosti komunalnog opremanja
- stanju na terenu

Glede toga prilikom definiranja konačnih značajki pojedinih građevinskih područja naselja, turističke namjene ili poslovnih zona odlučujući kriteriji bili su:

- unapređivanje vrijednosti nastalih prirodnim razvojem i djelovanjem čovjeka
- očuvanje krajobrazne osnove i ekoloških obilježja krajolika
- svrhovito i racionalno korištenje prostora
- uvjeti za organiziran, siguran i zdrav život i rad ljudi

2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, izgrađenost, iskorištenost, i gustoću izgrađenosti, obilježja naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina

Novi sustav općina i s tim u svezi preuređeni sustav središnjih naselja, procjenjuje se, pruža približno jednake uvjete života svim stanovnicima ovog prostora, omogućuje dostupnost središnjih i drugih funkcija pučanstvu i drugim korisnicima i time pridonosi podizanju standarda i općih uvjeta života.

Naselja koja nemaju predviđene značajnije središnje funkcije u pravilu će se razvijati u granicama građevinskih područja koja su definirana dosadašnjim prostornim planovima, dok će naselja koja prerastaju u općinska središta ili druga žarišta razvoja slijedom porasta svog značaja na lokalnom nivou i povećanih potreba društvenog standarda zahtijevati i širenja odnosno određene korekcije građevinskih područja.

Planirana proširenja građevinskih područja trebaju biti sukladna stvarnim potrebama širenja naselja odnosno planiranom demografskom rastu. Istovremeno je i Planom definirana obveza da se izgrade i urbano opreme izgrađeni dijelovi građevinska područja naselja, s ciljem da se iskoriste postojeći prostorni resursi.

Nešto veće površine neizgrađenog građevinskog zemljišta u okviru građevinskog područja naselja opravdana su očekivanom ekspanzijom broja stanovnika u svezi sa realizacijom turističkih i sportskih kapaciteta u "Tustici" i potrebom za novom radnom snagom koja će se nužno naseliti u okolnim naseljima.

Građevinska područja svakako se nesmjiju širiti na prostorima vrijednih prirodnih ili krajobraznih lokaliteta niti kulturno-povijesnih cjelina.

Sukladno navedenim načelima građevinska područja naselja na području općine Sukošan definirana su prema realnim potrebama stanovništva, demografskoj projekciji prirodnim potencijalima i optimalnim mogućnostima prostora.

Glede toga Planom su definirane tri kategorije građevinskih područja naselja:

- građevinska područja naselja za koje se planom predviđa širenje sukladno potrebama i mogućnostima (Sukošan, Debeljak)
- građevinska područja naselja koja se planom definiraju uglavnom u već definiranom obliku uz dozvoljene manje prostorne rezerve (Gorica i Glavica)
- građevinska područja naselja koja se zbog očigledne demografske stagnacije transformiraju u skupine kuća (zaseoci oko Gorice).

GUSTOĆA STANOVANJA U NASELJIMA

Planom je definirana mogućnost širenja građevinskih područja naselja temeljem kriterija iz Prostornog plana Zadarske županije uz dodatne kriterije koji se temelje na specifičnostima, kao što je disperzna izgradnja, koja se nalazi između obradivih površina uz želju da se sve izgrađene građevine obuhvate u građevinska područja.

Također treba naglasiti da se u okviru građevinskih područja naselja očekuje ekspanzija broja stanovnika u svezi sa realizacijom predviđenih turističkih kapaciteta, kao i da je Općina Sukošan dio grada Zadra.

Gustoća naseljenosti po hektaru u datoj tabeli izrađena je temeljem izgrađenih stambenih jedinica na osnovu čega je izračunat broj korisnika u o

dnosu na izgrađeni dio građevinskog područja.

* Popis 2001 Državnog Zavoda za statistiku (8.11.2002)

Naselje	Građevinsko područje (ha)	Izgrađeni stanovi (popis 2011)	Broj korisnika po stanu		Gustoća izgrađenosti (stanovnika/ha)
			prosječna vrijednost	ukupno	
Sukošan	166 393	1967	3,0	5901	36 15
Debeljak	126 234	356	3,2	1139	9 5
Gorica - Glavica	70 171	269	3,7	995	14 6

"Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011 - prvi rezultati po naseljima" (DZS Zagreb).

Također treba ponovno naglasiti da u okviru građevinskih područja naselja, kako je već navedeno, očekuje se ekspanzija broja stanovnika u svezi sa realizacijom turističkih kapaciteta.

2.3.3. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture

Naselja na prostoru općine Sukošan po stupnju urbaniteta i komunalnoj opremljenosti istovjetna su većini naselja Zadarske županije.

Općenito za naselja na prostoru općine Sukošan (osim za sjedište općine) stoji ocjena da su urbano nesređena i komunalno nedostatno opremljena.

Realna slika tipologije naselja i načina života unutar njega daje mješavinu ruralnog i urbanog načina života u procesu transformacije životnih navika i običaja, na što upućuju ne samo građevine nego i sva druga artefakta.

Kroz novi tip gradnje očituje se individualizacija i napuštanje zaštite grupne konfiguracije što je istovjetno patrijarhalnom načinu života seoskih zajednica. Kao posljedica toga i teritorij se parcelira i individualizira, a stanovanje se premješta što bliže infrastrukturi što se najčešće poistovjećuje sa prometnicama ili obalom mora ili što bliže objektu društvenog standarda. Stvaraju se tako duge formacije uz cestu i obalu što prerasta u nizanje kuća bez kraja ili se formiraju nakupine objekata tvoreći zbijeni centar mjesta.

Rezultat toga je opća nesređenost u prostoru. Novoformirano urbano tkivo odlikuje se prvenstveno nečitkom urbanom mrežom što rezultira:

- otežanu prohodnost kroz naselje
- zbrkanost i nepovezanost osnovnih mjesnih funkcija
- mješavinu stilova po veličini, tipu i obliku

Nastalo stanje rezultira i otežanim odvijanjem osnovnih životnih procesa u naselju, a istovremeno i nemogućnošću osiguranja potrebnog standarda. Kroz nečitku mrežu pristupnih puteva najčešće je i nemoguće kvalitetno odvijanje prometa, a neracionalno korištenje prostora do krajnosti komplicira i poskupljuje izgradnju temeljne infrastrukturne mreže.

Glede toga u cilju unapređenja postojećeg stanja unutar svakog pojedinog naselja potrebno je unutar građevinskog područja:

- oblikovati urbanu mrežu
- diferencirati javni prostor od privatnog
- urediti komunalnu infrastrukturu
- osigurati potrebne oblike društvenog standarda

Temeljne postavke moguće je realizirati samo uz racionalno korištenje prostora i preoblikovanje postojećeg kvantiteta u novi kvalitet.

Stoga je prilikom uređenja naselja potrebno izgraditi, dopuniti, oblikovati i urbano opremiti već izgrađeni dio, a tek tada posegnuti za korištenjem susjednih prostornih resursa.

Samo kroz realno dimenzioniranje veličine naselja moguće je osigurati potrebnu kvalitetu života što podrazumijeva potrebnu osnovnu infrastrukturnu opremljenost i planirani standard.

To između ostalog podrazumijeva i sažimanje urbanog prostora kroz definiranje izgrađenog prostora sa optimalnom gustoćom (ovisno o vrsti i tipu naselja).

Javni prostori (mjesni trgovi, ulice i pristupni putevi) čine temeljni krvotok svakog naselja. Bez njihovog definiranja nemoguće je osigurati nesmetano odvijanje životnih procesa u naselju.

Glede toga prilikom uređenja svakog novog područja izgradnje potrebno je i nužno definirati javne prostore, urbanu mrežu puteva i temeljne infrastrukturne koridore, a tek tada prostor parcelirati i izgraditi.

Komunalna infrastruktura

U cilju ostvarenja bolje protočnosti vozila unutar svakog naselja treba proširiti koridore postojeće cestovne mreže, izgraditi suvremenu kolničku konstrukciju i postaviti odgovarajuću prometnu signalizaciju. Za zaštitu pješaka od vozila moraju se izgraditi nogostupi.

U svakom naselju treba osigurati dovoljan broj parkirališnih mjesta za potrebe prometa u mirovanju. Javni putnički prijevoz treba razvijati koristeći autobusne linije s učestalim polascima prema potrebama svakog naselja.

U naseljima treba izgraditi adekvatna autobusna stajališta prema Pravilniku o autobusnim stajalištima (NN 119/2007).

U svim naseljima treba izgraditi mjesnu vodovodnu mrežu koja će se priključiti na glavne cjevovode. Za mjesnu vodovodnu mrežu treba odabrati cijevi od kvalitetnog vodovodnog materijala kako bi se postigla maksimalna sigurnost i trajnost u pogonu, te zaštita glede zdravlja ljudi.

U konačnosti u svim naseljima na području općine Sukošan treba realizirati razdjelni sustav odvodnje.

Urbane (fekalne) otpadne vode iz svih naselja moraju se sakupiti posebnim kolektorima i odvesti do uređaja za pročišćavanje otpadnih voda s pripadajućim ispustom.

Oborinske otpadne vode iz naselja treba odvesti najkraćim putem u more, do prirodnih vododerina ili postojećih vodotoka, odnosno ispuštati u okolni teren.

Do izgradnje konačnog sustava odvodnje sve nove i postojeće građevine na području općine Sukošan trebaju rješavati odvodnju svojih otpadnih voda sakupljanjem u kvalitetno izgrađenim i vodonepropusnim sabirnim jamama ili uređajima za pročišćavanje otpadnih voda, a sve prema uvjetima tijela nadležnog za gospodarenje otpadnim vodama.

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. Prikaz prostornog razvoja na području općine u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu županije

Sukladno prirodnim datostima prostora i postojećem razvojnom potencijalu osnovna gospodarska orijentacija Zadarske županije temeljit će se na sljedećim granama gospodarstva: turizmu, poljodjelstvu i ribarstvu, proizvodno-industrijskim djelatnostima, te razvoju prometa i usluga.

Među spomenutim gospodarskim granama turizam je svakako na prvom mjestu. Budući turistički razvoj Zadarske županije treba usmjeravati ka prepoznatljivom tipu zadarske turističke ponude. Pored atraktivnog prostora zadarsko-paško-biogradske rivijere, specifičnu i prepoznatljivu turističku ponudu treba svakako razvijati i na ovom prostoru formirajući tako rivijeru.

Orijentacija na intenzivan razvoj poljoprivredne proizvodnje na prostoru Županije odnosi se prvenstveno na prostor Ravnih kotara, koji su intenzivno poljoprivredno područje unutar prostora Županije.

Prostor općine Sukošan u tom pogledu ima mogućnosti razvoja što je uvjetovano velikim poljoprivrednim potencijalom koji je zajedno sa stočarstvom tradicionalno glavna djelatnost stanovništva poglavito na centralnom području općine, na prostoru Gorice i Glavice. Razvoj stočarstva poglavito u središnjem prostoru općine i dalje će ostati dominantna djelatnost autohtonog stanovništva, te će se zbog specifičnosti prirodne sredine i dalje temeljiti na ovčarstvu.

Ribarstvo, kao tradicionalnu djelatnost na cjelokupnom obalnom i otočkom području Županije treba i dalje intenzivno razvijati u svim kategorijama od ulova i prerade do marikulture.

U tom pogledu prostor općine Sukošan nije dovoljno zastupljen iako ima prirodnih potencijala.

Razvoj proizvodno-industrijskih djelatnosti na prostoru Županije usmjerit će se na značajnija naselja odnosno na prostore u kojima postoji infrastrukturna opremljenost, a istovremeno se ne ugrožavaju prirodne datosti kao što su vrijedno poljoprivredno zemljište ili značajne šumske površine.

Sukladno tome na prostoru općine Sukošan postoje optimalni uvjeti za razvoj proizvodno-uslužnih djelatnosti naročito jugoistočno od uzletišta, i omeđeno trasom brze ceste: Gaženica – Zadar 2. Uz neposrednosti navedenih prometnih koridora, dodatna pogodnost ovog prostora jest blizina Luke Gaženica i neposredna povezanost željeznicom. Ovdje treba napomenuti da se radi o rezerviranom području za potencijalne gospodarske djelatnosti u budućnosti. Zaštićeno područje iznosi 115 ha. Svojim sadržajem, te smještajem u odnosu na ključne prometne mreže i veličinom, ovo će područje predstavljati razvojnu i uslužnu okosnicu Zadarske županije. Južno od ovog područja nalazi se zona od 56,5 ha za razvoj alternativnih izvora za proizvodnju električne energije. Za potrebe razvoja proizvodnih, prerađivačkih i uslužnih djelatnosti od lokalnog značaja u budućnosti, ovim Planom utvrđeno je rezervirano područje za potencijalne gospodarske djelatnosti u budućnosti sjeverozapadno od naselja Gorica (56,6 ha). Kada uvjeti dopuste, unutar ove površine utvrdit će se zona proizvodno-zanatske i uslužne namjene sukladno prostornom planu Zadarske županije.

Razvijanje cestovne prometne mreže na cjelokupnom prostoru Županije osigurati će efikasno povezivanje glavnih razvojnih žarišta sa županijskim centrom, ali i međusobno, te kvalitetnu vezu županijskih prometnica sa Jadranskom auto cestom. U tom pogledu prometni koridor buduće županijske ceste koji prolazi prostorom Općine od izuzetne su važnosti ne samo za općinu Sukošan nego i cjelokupnu Zadarsku županiju.

Obzirom da je Sukošan praktično područje pod jakim utjecajem Zadra kojim se očituje kao jače razvojno središte, gotovo je cjelokupno stanovništvo autohtono sa stalnim mjestom stanovanja u mjestu. Temeljem ove činjenice koja se zasniva na podacima popisa stanovništva iz 2001. godine, očekivati je da će se proces urbanizacije Sukošana ubrzano događati u budućem vremenu, a time svakako i procesi zgušnjavanja građevinske strukture naselja.

3.2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

S ciljem svrhovitog korištenja prostora općine Sukošan i planiranog skladnog razvoja, a sukladno mogućnostima i potrebom zaštite pojedinih prostornih cjelina i vrijednosti Prostornim planom uređenja općine definirane su namjene pojedinih prostornih zona.

Prilikom definiranja pojedinih prostornih zona, njihovih namjena i granica, vodilo se računa o utvrđenoj koncepciji prostornog razvoja općine i zaštiti pojedinih zona utvrđenih prirodnih vrijednosti.

Uz planirane zone moguće izgradnje / građevinske zone, zone turističke izgradnje, proizvodne zone i zone sporta/, planom su definirani i zaštićeni prostori u kojima izgradnja nije dozvoljena ili je dozvoljena pod specijalnim uvjetima.

Sukladno tome planom definirana namjena i način korištenja prostora daju zorni prikaz utvrđene koncepcije prostornog uređenja, odnosno jasnu sliku temeljnih prostornih djelatnosti i definiranog načina ponašanja u skladu s njim.

**IiD PPUO SUKOŠAN - OBRAZLOŽENJE PLANA
PRIKAZ IZMJENA**

Posebno valja naglasiti potrebu stvaranja urbanih cjelina sa planski utvrđenim podcentrima sve sa ciljem organizacije prepoznatljivih karakteristika prostora.

Građevinska područja pojedinih naselja definirana su sukladno potrebama i interesu stanovništva, ali i spoznajama o potrebi zaštite pojedinih područja. Zbog toga je unutar pojedinih naselja došlo do proširenja građevinskog područja, dok su neka područja izuzeta. Međutim korekcije u tom pogledu nisu znatnijih dimenzija niti su bitnije utjecale na ukupnu veličinu građevinskih zona koje su zadržane u okvirima dosadašnjeg prostornog plana.

Izgrađenim dijelovima naselja smatraju se sva ona područja za koja su u raznim vremenskim terminima provedene parcelacije, a na temelju tada važećih prostornih planova. Tako se može uočiti činjenica da na nekim dijelovima nema izgrađenih građevina, ali su ti tereni imovinsko-pravno realizirani i temeljem toga je provedena njihova parcelacija kao i djelomično uređenje infrastrukturnih sadržaja na terenu.

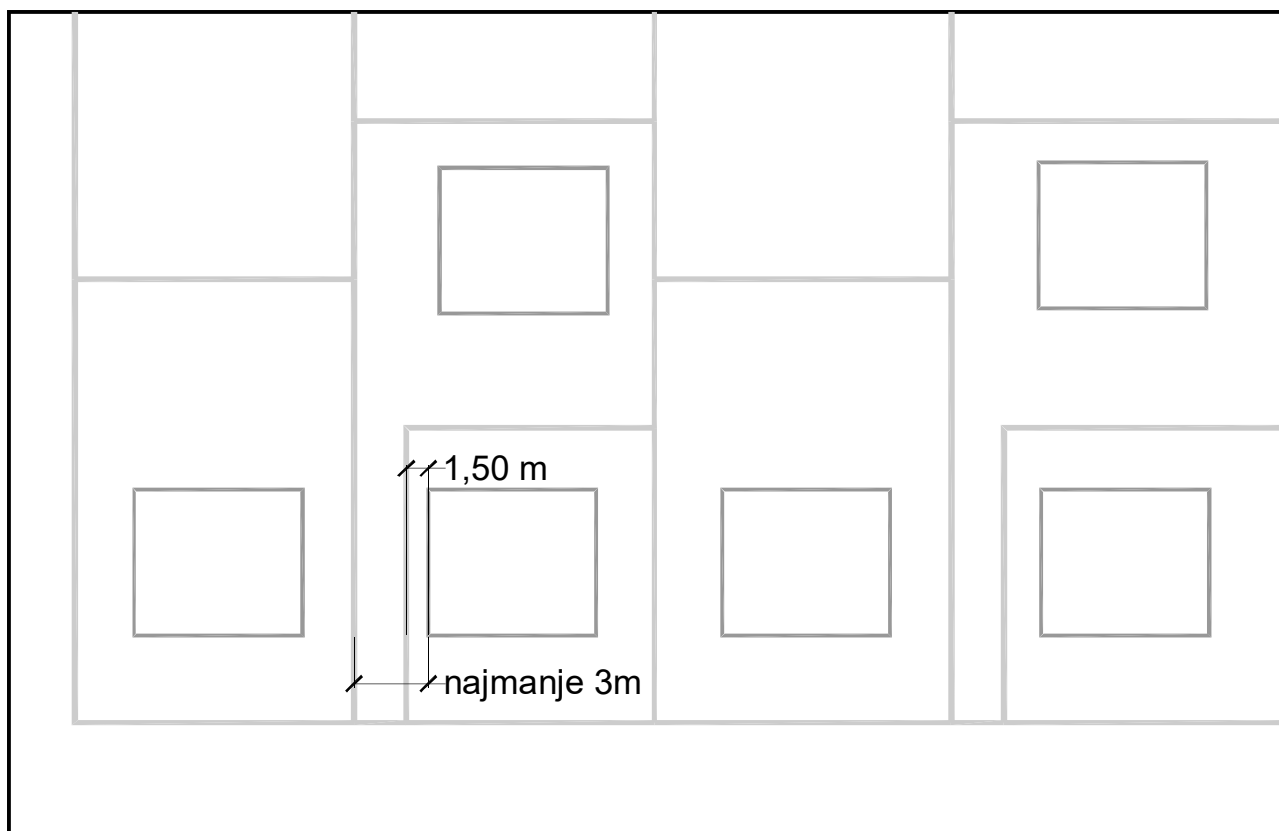
Posebna karakteristika urbanog prostora Sukošana je relativna disperznost izgradnje uzrokovana prvenstveno vlasničkim odnosima u prostoru. Prema tome, sukladno Zakonu o prostornom uređenju, kriteriji korištenja prostora se usklađuju sa navedenim dokumentima. Ti kriteriji se odnose na izgrađene i neizgrađene dijelove građevinskih područja, a karakteriziraju se kako slijedi:

- *izgrađeni dio građevinskog područja naselja:* može se donijeti urbanistički plan uređenja ukoliko je predviđena *urbana preobrazba*. Građenje i uređenje površina unutar ovog dijela građevinskog područja odvija se u pravilu neposrednom provedbom uvjeta iz ovog Plana.
- *neuređeni dio građevinskog područja naselja:* ovaj dio građevinskog područja nije opremljen komunalnom infrastrukturom, pa građenje i uređenje površina nije moguće prije donošenja urbanističkog plana uređenja.
- *neizgrađeni uređeni dio građevinskog područja naselja:* ovaj dio građevinskog područja naselja je opremljen osnovnom komunalnom infrastrukturom ili su Planom propisani uvjeti propisani *detaljnošću urbanističkog plana uređenja* (prema čl.76. Zakona o prostornom uređenju).

PRIKAZ GP NASELJA PREMA ADMINISTRATIVNIM JEDINICAMA

Naselje	Izgrađeno /ha	Neizgrađeno /ha	GP - ukupno /ha
SUKOŠAN ukupno	214,2 218,4	172,5 174,7	386,7 393,1
1a	206,5 210,2	172,5 174,7	379,0 384,9
1b	2,5	0,0	2,5
1c	4,0 4,1	0,0	4,0 4,1
1d	1,2 1,6	0,0	1,2 1,6
DEBELJAK ukupno	200,6 200,0	33,5 34,4	234,1 234,4
2a	194,8 194,2	31,1 30,7	225,9 224,9
2b	5,8	2,4 3,7	8,2 9,5
GORICA ukupno	70,5 72,2	48,8 47,4	119,3 119,6
3a	55,0 55,8	46,5 46,3	101,5 102,1
3c	4,1 5,0	2,3 1,1	6,4 6,1
3d	5,0	0,0	5,0
3e	6,4	0,0	6,4
GLAVICA ukupno	34,8 34,5	17,7 17,2	52,5 51,7
4a	34,8 34,5	17,7 17,2	52,5 51,7
ukupno	520,1 525,1	272,5 273,7	792,6 798,8

Dio građevne čestice koji služi isključivo za pristup na prometnu površinu naselja ne može biti duži od 50 m i uži od 3,5 m, i odnosi se na ostvarivanje prava građenja na građevnim česticama koje se nalaze u drugom redu od prometne površine. Udaljenost građevine od pristupnog puta ili od dijela građevne čestice koji služi kao pristupni put je najmanje 1,5 m. Izuzetak čine građevine unutar izgrađenog dijela građevinskog područja naselja kada udaljenost od pristupnog puta ili dijela građevne čestice koja služi za ostvarivanje pristupa, može biti i manja od 1 m. Dio građevne čestice koji služi radi ostvarivanja pristupa na prometnu površinu ne ubraja se o minimalnu površinu građevne čestice.

Slika 1: udaljenost građevine od dijela čestice koji služi kao pristup na prometnu površinu

Građenje na područjima za koja se ne formiraju GP-a :

Tu se predviđa korištenje prostora na način da je njegova osnovna namjena poljodjelska – u pravilu maslinici ili vinogradi, sa mogućnošću izgradnje građevine koja bi se koristila za stanovanje ali i pružanje usluga smještaja turista sa ciljem bavljenja poljodjelskim aktivnostima. To bi predstavljalo proširenje ponude u obliku ruralnog obiteljskog turizma. Istovremeno otvaranjem ovakvih mogućnosti stvaraju se uvjeti vlasnicima maslinika i vinograda organizaciju smještaja određenog broja turista koji se žele baviti aktivnostima u poljoprivrednim područjima. Ovi sadržaji ne mogu se planirati unutar 300 m od obale.

Zone ugostiteljsko turističke namjene (T) Uz postojeću turističku izgradnju na ovom prostoru planira se znatno proširenje kapaciteta u za to definiranim područjima.

Međutim zone turističke izgradnje podrazumijevaju jedan novi način ponašanja u prostoru. To prije svega podrazumijeva viši nivo usluge i zaštite prilikom izgradnje, uređenja i korištenja prostora. Kako se turističke zone u pravilu nalaze u prostorima osobitih prirodnih vrijednosti i kvalitete ili u njihovoj neposrednoj blizini to je postojanje takvih specijalnih uvjeta korištenja i zaštite sasvim opravdano.

Aspekt sustavne turističke ponude općine Sukošan sastoji se u prostoru Tustice kao integralnoj prostornoj cjelini.

Zone gospodarske namjene unutar granica ovoga plana zamišljene su kao servisne i zanatske zone ili proizvodni prostori za manje pogone čiste industrije i uslužnih djelatnosti. Uvjeti uređenja i izgradnje unutar ove zone trebaju odgovarati strogim uvjetima zaštite prostora tako da korištenje ovih zona sukladno planiranoj namjeni ne utječe negativno na okoliš.

Unutar zone rezervirane za potencijalne gospodarske djelatnosti u naselju Gorica zadržava se postojeće športsko igralište i uređuju površine za rekreaciju.. Unutar proizvodne zone – *pretežito zanatske namjene I2*, moguća je gradnja i višenamjenskih dvorana (sala za vjenčanja, konferencijske dvorane i sl.) i drugih sadržaja u funkciji osnovne namjene zone, kao trgovina, manji ugostiteljski sadržaji i sl..

Unutar ove zone zabranjena je izgradnja građevina čija je namjena isključivo stambena. Dozvoljava se izgradnja nužnog stambenog prostora u sklopu gospodarske građevine, a sve u funkciji osnovne namjene i to najviše 10% od ukupno izgrađene površine, a ne više od 150m² BRP

Potencijalna poslovno-proizvodna zona koja se treba prioritetno zaštititi od neplanskog načina korištenja, zbog svog geostrateškog povoljnog položaja uz zračnu luku i nedaleko luke Gaženice biti će u budućnosti korištena za potrebe nekih oblika lake proizvodnje i skladištenja roba od šireg gospodarskog interesa Županije i Države. Pored ove zone predviđena je i manja zona od 56,6 53,9 ha sjeverozapadno od naselja Gorica za smještaj potencijalnih gospodarskih djelatnosti u buduću. Ovim Planom određena je zona za proizvodnju električne energije i nalazi se sjeverno od naselja Debeljak (obuhvaća 56,5 ha). Rubni dijelove ove zone rezervirani su za širenje iste u buduću ukoliko se za to pokaže potreba. .

Zone sporta i rekreacije

Na prostoru općine planira se za razvoj sportskih aktivnosti velika sportsko rekreacijska zona za izgradnju golf-centra u Tustici s maksimalnim brojem rupa (27) na lokaciji Gaj uz državnu cestu DC 424 i u površini od cca 150,00 102 ha i koji će imati komercijalni karakter. U zoni izgradnje golf centra, sukladno PPŽ-u moguća je izgradnja pratećih i smještajnih sadržaja.

U sklopu manjih prostora unutar GP-a naselja i na većim parcelama moguća je izgradnja manjih sportskih sadržaja kao što su bočališta, tenis igrališta, igrališta za mali nogomet, košarku i odbojku na pijesku. U zonama označenim kao zone sporta i rekreacije unutar naselja (R), moguće je graditi i popratne sadržaje kao što su tribine za gledateljstvo, sportske dvorane, sanitarni čvorovi, manji ugostiteljski sadržaji i trgovine u funkciji sporta i rekreacije, i sl. Unutar zona igrališta u naselju (Z2), nije moguće graditi sportske dvorane, trgovine ili ugostiteljske sadržaje.

Mješovita zona turističko ugostiteljskih sadržaja i sporta-TUSTICA koja zauzima veliki prostor između Sukošana i Debeljaka. Na ovom prostoru će se izgraditi prestižna golf igrališta sa pratećim smještajnim kapaciteta visokog ranga.

PPŽ-om dopušteni maksimalni kapacitet smještajnih jedinica u prostoru turističke izgradnje je limitiran na 5000 i na površini od 93,50 ha. Ostale zone namijenjene turističkoj izgradnji su ostale nepromijenjene.

U zoni izgradnje golf centra, sukladno PPŽ-u moguća je izgradnja pratećih i smještajnih sadržaja. Zona golf-centra imati će površinu od cca 150 102 ha odnosno tretira se kao destinacija sa maksimalnim brojem rupa (27). Zakonom o prostornom uređenju kojim je priobalni pojas od 1000 m proglašen posebnim interesom države Hrvatske, prostor ove velike turističke zone, kao integralne urbane cjeline podijeljen je u dva dijela. Naime, crta od 1000 m presijeca ovaj prostor tako da cca 40% ostaje izvan te crte. Obzirom na široko značenje izgradnje turističkog kompleksa Tustice ovim se Planom predlaže da cijeli prostor zadrži status posebnog interesa za državu Hrvatsku.

U kontekstu uređenja Tustice kao kompleksne zone turizma potrebno je izraditi slijedeće predradnje koje se odnose na prostorno uređenje :

- Predhodnu studiju mogućeg korištenja prostora sa aspekta morfoloških, infrastrukturnih, ekonomskih i drugih parametara.
- Izradu kvalitetne geodetske podloge sa svim relevantnim topografskim, biljnim i drugim vrijednostima.
- Izradu urbanističkog plana za čitav prostor uključujući i pripadajuće priobalje

Poljoprivredne površine na prostoru Općine zauzimaju znatne površine sukladno prirodnim datostima terena, te su kao takve planom zadržane u postojećim okvirima. Sa razlogom zaštite temeljnog prirodnog resursa definiraju se kao poljoprivredne površine bez mogućnosti prenamjene. Postojeću poljoprivrednu proizvodnju treba usmjeriti prema proizvodnji zdrave hrane, za što postoje realne osnove za plasman na domaće i strano tržište. Posebnim mjerama treba stimulirati komasaciju zemljišta kojim bi se usitnjeni posjed okrupnio i na taj način smanjile neobrađene površine.

Zaštitno i rekreacijsko zelenilo prema koncepcijskim postavkama plana prostornog uređenja ima prvenstveno namjenu očuvanja temeljne prirodne ravnoteže, zaštite prostora i prirodnih potencijala, osiguranja potrebe za rekreacijom i očuvanja krajobrazne osnove.

Šumske površine u okviru općine zauzimaju veliku površinu. U pravilu se ne radi o kvalitetnim šumskim površinama već o manje, kvalitetnim šumskim cjelinama makije i šumskog raslinja. Dio šumskog zemljišta u predjelu Tustice se ovim planom prenamjenjuje u ugostiteljsko-turističku i sportsku namjenu. Urbanističkim planom uređenja će se ovaj prostor posebno vrednovati i iskoristiti

u novu svrhu. Postojeća šumska zemljišta treba oplemeniti kvalitetnijim vrstama raslinja, a opožarena treba obnoviti ponovnim pošumljavanjem. U svrhu preventive treba uređivati prosike u svrhu preventive i lakšeg gašenja šumskih površina. Trebalo bi saditi i kulture koje su manje zapaljive od borovih kultura.

Šume niske vrijednosti drvne mase u krškom području treba koristiti na način i u obimu koji ne vodi do njihova propadanja, nego osigurava njihovu stabilnost i održava potencijal. Ugrožena područja treba očuvati i sanirati, te poticati prirodnu obnovu šuma i autohtonu vegetaciju.

Potrebno je izvršiti valorizaciju jednodobnih šuma (uređajni razredi hrasta lužnjaka 140 godina, hrasta kitnjaka 120 godina, obične bukve 100 godina), sastojine koje su u fazi oplodne sječe, sastojine I i II dobnog razreda, te sastojine u kojima je Osnovom ili Programom prema drugim propisima propisana sanacija ili konverzija. Ukoliko se u navedenim sastojinama planira bilo kakva građevinska zona, treba nastojati da se zahvati izvode u dijelovima površina sastojina lošije kvalitete, slabijeg zdravstvenog stanja, smanjenog obrasta, sastojine lošijeg i manjenog prirasta (manjeg od 2 %), te sastojine slabije drvne zalihe (manje od 300 m³/ha).

Ukoliko se ne mogu izbjeći zahvati u sastojinama prebornih šuma, treba izvršiti valorizaciju i zahvate planirati u sastojinama lošije drvne zalihe (manje od 200 m³/ha), sastojinama niskog prirasta (manjeg od 2%) i u sastojinama lošijeg boniteta (III. IV i V).

U svrhu očuvanja stabilnosti i bioraznolikosti šumskog ekosustava, kod izvođenja zahvata potrebno je izbjegavati usitnjavanje površina obraslih šumom na manje od 1.000 m².

**II D PPUO SUKOŠAN - OBRAZLOŽENJE PLANA
PRIKAZ IZMJENA**

3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina GP naselja, namjena i izgrađene strukture van naselja, poljoprivredne, šumske, vodene te površine posebne namjene i ostale površine

Red. broj	OPĆINA SUKOŠAN	Oznaka	Ukupno ha	% od površine općine	stan/ha ha/stan*
1.0.	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA				
1.1.	GP ukupno/ izgrađeni dio GP ukupno - obalno - otočno - kontinentalno – granično - ostalo	GP	792,6 798,8 520,1 525,1 386,7 393,1 - - -	14,9 14,5 9,8 9,5 7,3 7,1 - - -	5,8 5,7 8,8 8,7 11,9 11,7 - - -
1.2.	Izgrađene strukture izvan GP-a ukupno	I E H K T R	64,3 10,8 68,0 56,5 0,0 6,3 100,0 158,8 104,5	1,2 0,2 1,2 1,0 0,0 0,1 1,9 1,7 3,0 1,9	71,3 424,6 65,9 81,2 0,0 747,2 727,9 44,8 49,0 28,8 43,9
1.3.	Poljoprivredne površine ukupno - obradive	P P1 P2 P3	1.376,8 1.471,5 - - 1.376,8 1.471,8	23,7 26,7 - - -	*0,31 *0,32 - - -
1.4.	Šumske površine ukupno - gospodarske - zaštitne - posebne namjene	Š Š1 Š2 Š3	1.787,5 2.077,2 - - -	30,8 37,7 - - -	*0,40 *0,45 - - -
1.5.	Ostale poljoprivredne i šumske površine ukupno	PŠ	1.261,5 828,2	21,7 15,0	*0,28 *0,18
1.6.	Vodne površine ukupno - vodotoci - jezera - akumulacije - retencije - ribnjaci	V	-	-	-
1.7.	Ostale površine ukupno	N IS	103,7 60,6 zračna luka	2,0 1,1	43,2 75,7
	Općina ukupno		5.316,0 5.508	100,0	*1,19 1,20
2.0.	ZAŠTIĆENE CJELINE				
2.1.	Zaštićena prirodna baština ukupno - nacionalni park - park prirode - ostali zaštićeni dijelovi prirode (osobito vrijedan prirodni krajobraz)	NP PP	- - - -	- - - -	*- - - *-
2.2.	Zaštić. graditeljska baština ukupno - arheološka područja - povijesne graditeljske cjeline		4,7 - 4,7	0,1 - 0,1	*0,00 - *0,00
	Općina ukupno		4,7	0,1	*0,00
3.0.	KORIŠTENJE RESURSA				
3.1.	More i morska obala obalno područje (dužni km) Otočno		15.927 0		
3.2.	Energija proizvodnja Potrošnja		- -		
3.3.	Voda vodozahvat Potrošnja		- -		
3.4.	Mineralne sirovine		0,0		
	Općina ukupno		15.927		

Infrastrukturni koridori su planirani uz potrebu zadovoljenja interesa lokalnog stanovništva i koridori infrastrukturnih pravaca od širega interesa. Novi koridori su postavljeni tako da izbjegavaju vrijedna poljoprivredna zemljišta i šume, a zatečeni koridori su prošireni za mogućnosti rekonstrukcija i sličnih zahvata.

Prometni koridori koji prolaza prostorom općine Sukošan, a imaju šire značenje su :

- Brza prometnica veze na autocestu Zadar 2 – Gaženica,
- Trasa obilaznice naselja Bibinje i Sukošan,
- Potencijalna trasa pruge velike propusne moći

Zračna luka : za međunarodni i domaći promet u Zemuniku je dijelom na teritoriju općine Sukošan, pa je samim tim i faktor utjecaja na njen ukupan prostor. Ta činjenica može imati vrlo značajan utjecaj na budući gospodarski razvoj Općine.

Morska luka : Planom je utvrđena luka za javni promet od lokalnog značenja planirana u akvatoriju GP Sukošana (PPŽ) .

Istovremeno je definirana luka nautičkog turizma (**LN**) komunalni vezovi (**KV**), luka posebne namjene - *brodogradilišna luka* (**LB**) i turistička luka - privez L1) u funkciji turističko-ugostiteljske namjene ("Tustica").

Napomena : U grafičkim priložima GP-a (u mjerilu 1 : 5000) prikazane su sve planirane i postojeće luke.

Groblja : su formirana za sva naselja u općini, a predviđena su proširenja groblja u naseljima Sukošan i Gorica.

3.3. Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti

Gospodarske djelatnosti

Gospodarstvo na prostoru općine Sukošan ima karakteristike naslijeđenog stanja i odnosa prijeratnog gospodarstva na prostoru koje je trajno imalo status nerazvijenog prostora, u prvom redu zbog blizine industrijske zone Zadra koja je privlačila investitore.

Današnja gospodarska situacija ne zadovoljava niti u pogledu kvalitete niti postojećih kapaciteta. Glede toga planom se ističe potreba intenzivnijeg razvoja gospodarskih djelatnosti na promatranom prostoru.

Gospodarske djelatnosti na prostoru općine Sukošan razvijati će se na temelju postojećih prirodnih i proizvodnih resursa kao što su:

- more kao atraktivan prometni potencijal, izvor hrane i turistički resurs
- prirodne ljepote i atraktivni pejzaži pogodni za razvoj svih oblika turizma
- izgrađena prometna i druga infrastruktura

Društvene djelatnosti

Društvene djelatnosti na prostoru općine Sukošan odlikuju se svim karakteristikama koje prate stanje u gospodarstvu na ovom području.

Ovakva situacija znači slabo, nedostatno i neadekvatno stanje u kojem su postojeće društvene djelatnosti svedene na osnovne egzistencijalne potrebe. To je realna slika nadgradnje postojeće gospodarske situacije, ali i ratnih događanja.

Promjene u političkom i društvenom životu, a poglavito novo teritorijalno ustrojstvo države i formiranje općine Sukošan nalažu i novu funkcionalnu ulogu općinskog centra kao i ostalih naselja u prostornoj preraspodjeli međusobnih odnosa i društvenog značaja. Ovim planom te su funkcije i potrebne djelatnosti preraspoređene sukladno definiranom ustrojstvu i prostornoj preraspodjeli žarišta razvoja.

3.4. Uvjeti korištenja uređenja i zaštite prostora

Ovim Planom utvrđuju se uvjeti za uređenje prostora općine Sukošan, te određuje svrhovito korištenje, namjena, oblikovanje, obnova i sanacija građevinskog i drugog zemljišta, zaštita okoliša, zaštita spomenika kulture i osobito vrijednih dijelova prirode na prostoru unutar granica Općine.

U cilju očuvanja kulturnog naslijeđa utvrđen je popis dobara - područja i pojedinačnih građevina s određenim ili predloženim stupnjem zaštite:

- Z-... – Zaštićeno kulturno dobro upisano u Registar nepokretnih kulturnih dobara
P-... – Preventivno zaštićeno
E – Evidentirano arheološko nalazište koje treba istražiti i odrediti mu površinu

1.0. Povijesna naselja i dijelovi naselja		
1.1.	Gradsko-seoskih obilježja	stupanj zaštite
1.	urbanistička cjelina Sukošana	Z-3082
1.1.	etnološka baština	stupanj zaštite
1.	pučko graditeljstvo, Debeljak	E
2.	etnološke građevine, Glavica	E
2.0. Povijesne građevine i sklopovi		
2.1.	Sakralne građevine	stupanj zaštite
1.	Župna crkva sv. Kasijana, Sukošan	E (2-3082)
2.	Crkva Gospe od Milosrđa, Sukošan	Z-1206
3.	Crkva sv. Martina i okolno groblje, Sukošan	P-1468
4.	Crkva Uznesenja BDM, Debeljak	E
5.	Crkva sv. Ivana Krstitelja, Gorica	E
2.1.	Svjetovne građevine	stupanj zaštite
1.	ostaci ljetnikovca Vallarresse u moru, Sukošan	E
3.0. Arheološka baština		
3.1.	Kopneni arheološki lokaliteti	stupanj zaštite
1.	Kosmatac – ostaci rimske građevine u blizini trase rimskog akvedukta, Sukošan	Z-3082
2.	Polačine s ostacima <i>villae rusticae</i> – podno brda Kaštelina i Crkve sv. Martina, Sukošan	E
3.	Vrčevo, prapovijesna gradina (Liburnske grobnice) i srednjovjekovna kula	Z-
4.	Čičikan, prapovijesna gradina (Liburnske grobnice), Debeljak	E
5.	Glavičica, prapovijesna gradina (Liburnske grobnice)	E
6.	Žilovača, prapovijesna gradina (Liburnske grobnice)	E
7.	Ročkova glavica, prapovijesna gradina	E
8.	Velika mocira, prapovijesna (Liburnska) grobnica	
9.	Pejičeva gomila, prapovijesna (Liburnska) grobnica	
5.10.	Crkvina – ostaci srednjovjekovne crkve u blizini Račanske lokve, Debeljak	E
6.11.	ostaci grobova u blizini sela, Gorica	E
12.	trasa rimskog akvedukta duž naselja Sukošan	E
3.2.	Podmorski arheološki lokaliteti	stupanj zaštite
1.	Barbir – južno od rta Plitkača	Z- 29
2.	lokalitet nedaleko uvale Vodotoč i rta Kažela	Z- 29

Sadržaji iz prethodne tablice prikazani su u grafičkom prilogu Plana, "List 3. uvjeti korištenja i zaštite prostora".

Na lokaciji *Čukovice* u Sukošanu postoje vidljivi ostaci rimske centurijacije i trase akvadukta – vodovoda, koje je potrebno štiti. Područja na kojima ima suhozida, suhozidnih građevina i gomila, prilikom planiranja budućih prometnica potrebno ih je očuvati, te obnavljati u tehnici suhozidne gradnje. Profile prometnica planirati uz suhozide, na način da ih se ne ošteti. Na mjestima gdje ih nije moguće očuvati potrebno ih je presložiti kao ogradne zidove uz prometnice, a dio obuhvatiti u ozelenjeni dio.

Na području općine Sukošan nema zakonom zaštićenih dijelova prirode (u svezi sa Zakonom o zaštiti prirode. Mjere zaštite prirodne osnove ugrađene su u Plan temeljem Odredaba za provođenje kojima se prvenstveno smanjuje utjecaj gradnje na širi krajobraz putem obveznog uređenja zelenih površina unutar građevnih čestica, postavljanje uvjeta za uređenje javnih zelenih površina, uvjete za izgradnju i uređenje parkirališnih i infrastrukturnih površina i koridora i sl.).

Istočni dio područja Općine nalazi se unutar ekološke mreže, i prepoznato je kao područje očuvanja važno za ptice "Ravni kotari HR1000024" i područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove "Ravni kotari HR2001361", sukladno Uredbi o ekološkoj mreži. Divlje svojte koje se štite su:

<i>eja livadarka</i>	<i>Circus pygargus</i>
<i>eja strnjarica</i>	<i>Circus cyaneus</i>
<i>jarebica kamenjarka</i>	<i>Alectoris graeca</i>
<i>rusi svračak</i>	<i>Lanius collurio</i>
<i>sivi svračak</i>	<i>Lanius minor</i>
<i>ševa krunica</i>	<i>Lullula arborea</i>
<i>ušara</i>	<i>Bubo bubo</i>
<i>voljić maslinar</i>	<i>Hippolais olivetorum</i>
<i>zmijar</i>	<i>Circaetus gallicus</i>

Prema Zakonu o zaštiti prirode nisu dopuštene radnje koje mogu dovesti do uništenja ili neke druge znatne ili trajne štete na ekološki značajnom području Europske unije (NATURA 2000). Uvjeti zaštite koji proizlaze iz Ravni kotari HR1000024 imaju za cilj zaštitu migracijskih koridora ptica selica. Dodatno, potrebno je projektirati javnu rasvjetu tako da ne uzrokuje zagađenje svjetlošću a koje bi moglo negativno utjecati na ptičje migracije. Mjere zaštite koje proizlaze iz Ravni kotari HR1000024 su:

MJERE ZAŠTITE	SMJERNICE ZA ZAŠTITU
7	Regulirati lov i sprječavati krivolov
8	Ograničiti širenje područja pod intenzivnim poljodjelstvom
9	Osigurati poticaje za tradicionalno poljodjelstvo i stočarstvo
11	Pažljivo provoditi turističko rekreativne aktivnosti

S Prostornim planom uređenja općine Sukošan moraju biti usklađeni svi prostorni planovi koji su predviđeni ovim Planom, te ostala provedbena planska dokumentacija i dokumentacija za građenje.

Planom je određeno da se uređenje i organizacija prostora na području općine Sukošan definira:

- organizacijom i oblikovanjem prostora
- namjenom prostora i razvojem djelatnosti
- režimima uređenja prostora i mjerama zaštite okoliša
- razvojem prometa i veza

Kroz postavke Plana definirana je organizacija i oblikovanje prostora na način da se osigura optimalni razvoj i razmještaj svih privrednih i neprivrednih aktivnosti na prostoru općine, te potakne skladan i ujednačen razvoj cjelokupnog područja, uz stalnu brigu o očuvanju okoliša.

Glavni nositelji gospodarskog razvoja Općine su turizam, poslovno-proizvodni sadržaji i usluge, te promet, poljoprivreda i sitno stočarstvo.

Planirani razvoj navedenih djelatnosti povoljno će utjecati na demografski rast i razvoj svih drugih djelatnosti na prostoru Općine.

Planirana izgradnja temeljnih infrastrukturnih sustava bitna je pretpostavka realizacije Plana.

Planom su definirane sljedeće temeljne zone na području općine Sukošan:

- građevinska područja (stanovanje, gospodarstvo i sport)
- poljoprivredno područje
- šumsko područje
- infrastrukturni koridori

Poljoprivredno područje zaštićeno je Zakonom o poljoprivrednom zemljištu. Sukladno odredbama ovog zakona potrebno je štiti poljoprivredno zemljište odnosno spriječiti njegovu prenamjenu poglavito u slučaju kvalitetnijeg obradivog zemljišta.

Na prostoru općine Sukošan nalaze se velike površine obradivog zemljišta, a postoji i tradicija obrade. Planom se ne dozvoljava njegova prenamjena izvan građevinskih područja, osim obvezne površine za smještaj građevina u funkciji poljoprivrede i drugim Planom dozvoljenim djelatnostima. Prostor Općine je u većem dijelu prekriven manje kvalitetnim šumskim cjelinama. Uglavnom se radi o makiji i manje kvalitetnim šumskim površinama. Planom se utvrđuje potreba pošumljavanja određenih površina poglavito u zoni rekreacije ili u neposrednoj blizini građevinskih područja / turističke zone / i to kao rekreativne ili zaštitne šume.

Na području Općine Sukošan nalaze se tri vodotoka, i to:

- *Kotarka*

Rubnim područjem između Debeljaka i Galovca, te na području Gorice u ukupnoj duljini od oko 7 km svojim srednjim tokom protječe *Kotarka*. Tok *Kotarke* formira se južno od ceste Zemunik - Benkovac te protječe u smjeru sjever - jug kroz *Galovačku* visoravan, dolinu *Raštana*, Vransko polje i utječe u Vransko jezero. Ukupna duljina toka je 26km, a površina sliva 85km². Zbog svoje važnosti *Kotarka* je uvrštena u popis voda I. reda.

- *Sukošanski potok*

Sliv bujice *Sukošanskog potoka* prostire se u smjeru sjeverozapad-jugoistok a može se podijeliti na dva dijela. Prvi sjeveroistočni dio gdje je formiran površinski tok *Sukošanskog potoka* od izvora *Svrda* i protječe do mora, te drugi jugoistočni dio sliva gdje površinski tokovi nisu formirali korito već se oborinske vode razlijevaju po slivu te površinski odlaze u recipient. Duljina toka *Sukošanskog potoka* je 6,5km s izrazito bujičnim vodnim režimom kojeg karakteriziraju povremene pojave velikih voda u kišnim mjesecima dok u sušnom godišnjem periodu korito potpuno presuši. Površina sliva po topografskoj vododjelnici iznosi oko 11,2 km².

- *Jadova*

Vodotok *Jadova* je desni pritok koji prikuplja vode s dijela sjevernog sliva *Kotarke*, najvećim dijelom iz kanala *Smrdeļj*. Površina sliva *Jadove* po topografskoj vododjelnici je 1,5km². Duljina toka *Jadove* zajedno s kanalom *Smrdeļj* je 4,5km². Tok karakterizira povremene pojave velikih voda u kišnim mjesecima dok u sušnom periodu korito presuši.

3.5. Razvoj infrastrukturnih sustava

3.5.1. Prometni infrastrukturni sustav (ceste, željeznice, zračne, morske i riječne luke, javne telekomunikacije, produktovodi)

3.5.1.1. Cestovni promet

Iako ne prolazi prostorom općine Sukošan Jadranska autocesta ima značajnu ulogu za planirani gospodarski razvoj ove općine, jer najkvalitetnije povezuje primorske i kopnene dijelove Republike Hrvatske, pa istom prometuje najveći broj vozila.

Na samom području općine Sukošan najznačajniju prometnu ulogu u cestovnoj mreži imat će državna cesta D-8, odnosno buduća zamjenska cesta koja će preuzeti prometnu ulogu ove državne ceste, zaobilaziti će obalni pojas i bit će alternativa Jadranskoj autocesti.

Kako državna cesta DC 8, zbog dotrajale kolničke konstrukcije i nepovoljnih tehničkih elemenata, već sada ne zadovoljava postojeće prometne zahtjeve, odnosno ne pruža propisanu razinu uslužnosti, potrebno je što prije izvršiti korekciju i sanaciju najkritičnijih dionica ove ceste, postaviti adekvatnu prometnu signalizaciju, te izgraditi nogostupe duž ove prometnice u naselju Sukošan.

Istočnim dijelom Općine prolazi trasa brze ceste Zadar 2 – Zadar/Gaženica. Ovaj se prometni pravac križa sa lokalnom mrežom u deniveliranim odnosima.

Da bi se postigla optimalna sigurnost prometovanja vozila i sve ostale javne ceste na području općine Sukošan moraju se modernizirati prema važećim prometnim propisima za određenu kategoriju javnih cesta. Osim redovitog održavanja i pravovremene rekonstrukcije zatečene kolničke konstrukcije, moraju se sanirati sve kritične dionice, opremiti odgovarajućom prometnom signalizacijom, izgraditi nogostupi i javna rasvjeta duž svih dionica koje prolaze kroz naselja.

Za sve kategorije javnih cesta mora se osigurati i očuvati propisani zaštitni pojas ceste koji od vanjskog ruba zemljišnog pojasa sa svake strane iznosi: za državne ceste 25,0 m, za županijske ceste 15,0 m i za lokalne ceste 10,0 m. Navedeni zaštitni pojasevi primjenjuju se izvan građevinskog područja naselja.

Unutar svakog naselja moraju se proširiti koridori zatečene cestovne mreže, te izvršiti odgovarajuća regulacija prometa u cilju ostvarenja bolje protočnosti vozila. Za potrebe pješačkog prometa moraju se izgraditi adekvatni nogostupi. U grafičkim priložima Plana definirani su samo najvažniji planirani prometni koridori koje je potrebno štiti. Planovima nižeg reda ili projektnom dokumentacijom mogu se definirati i drugi prometni koridori. Na isti način mogu se definirati prometni koridori i izvan građevinskih područja. Do izgradnje planiranih prometnica mogu se koristiti postojeće prometnice i "putovi"

Radi što optimalnijeg gospodarskog razvoja cjelokupnog prostora ove općine moraju se redovito održavati svi izvedeni gospodarski, protupožarni i poljski putevi i staze, a po potrebi izgraditi i novi.

Promet u mirovanju treba riješiti izgradnjom odgovarajućim parkirališnih ili garažnih površina prema stvarnim potrebama svih postojećih i planiranih prostornih sadržaja.

Javnim autobusnim prometom moraju se povezati sva naselja na području općine Sukošan međusobno i s gradom Zadrom kao županijskim središtem.

U naseljima treba izgraditi autobusna stajališta prema Pravilniku o autobusnim stajalištima (NN 119/07).

3.5.1.2. Željeznički promet

Postojeću željezničku prugu Knin – Zadar, koja prolazi prostorom općine Sukošan, treba modernizirati i elektrificirati, kao što je predviđeno Strategijom prometnog razvoja Republike Hrvatske.

Planom se određuje izmještanje dijela postojeće trase ove pruge zbog spoja na novoplaniranu obilaznicu na području općine Bibinje.

Željeznički promet za potrebe općine odvijat će se preko lokalne željezničke postaje, odnosno preko željezničkog kolodvora u Zadru i preko željezničkog teretnog terminala u Gaženici.

Prostorom općine Sukošan prolazi i buduća brza željeznička pruga (pruga velike propusne moći - *potencijalna*), trasa koje se temelji na Strategiji prometnog razvoja RH i idejnom rješenju HŽ-a. Širina potencijalnog koridora od 200 m određena je prema propisima o zaštitnom pojasu željezničke pruge.

3.5.1.3. Zračni promet

Zračna luka Zadar, koja se nalazi u neposrednoj blizini općine Sukošan, (čak se dio jedne od dvije postojeće uzletno-slijetne staze nalazi na prostoru ove općine), omogućava sve pogodnosti koje pruža sustav zračnog prometa za razvoj gospodarstva, naročito turizma.

3.5.1.4. Pomorski promet

Pomorski promet na području općine Sukošan je u funkciji razvoja nautičkog i športskog turizma, i to prvenstveno preko luka posebne namjene - "Marina Dalmacija". Luka Sukošan ima status luke otvorene za javni promet od lokalnog značaja. Unutar akvatorija naselja Sukošan nalaze se i luke posebne namjene, i to: Dio luke posebne namjene (*nautički turizam*) Marine "Dalmacija" u Sukošan – Bibinje i postojeća luka posebne namjene - brodogradilišna luka *Filipi*, koja počiva na tradicijskom načinu izrade plovila.

Najznačajniju ulogu ima postojeći nautički kompleks marine Dalmacija, luka s kapacitetom od 1200 vezova, koja prema Zakonu o pomorskom dobru i morskim lukama (NN 158/03 i 141/06) spada u kategoriju luka nautičkog turizma. Prema Uredbi o razvrstaju luka otvorenih za javni promet i luka posebne namjene (NN 110/04 i 81/07) ista ulazi u kategoriju luka posebne namjene od značaja za Republiku Hrvatsku.

Značajnu ulogu imat će i privez uz planiranu turističku zonu Tustica koja je planirana u sklopu zasebnog turističkog kompleksa odnosno na obalnom dijelu predjela Makarska.

Duž obalnog područja predviđena je izgradnja i uređenje komunalnih vezova, istezališta s površinama za popravak i održavanje brodica, te drugih pratećih sadržaja, a prema cjelovitom rješenju obalne površine i pripadajućeg dijela morskog akvatorija.

3.5.1.5 Telekomunikacije

Obzirom da su komutacije u sva četiri naselja, općine Sukošan, digitalne i lako se mogu proširiti, udovoljiti će budućim potrebama. U cilju podizanja razine usluge krajnjim korisnicima i osuvremenjivanja mreže, postojeća infrastruktura će se nadograđivati, i to prema posebnim zakonima i propisima. Unutar

obuhvata Plana moguća su odstupanja trasa EKI i povezane opreme zbog prilagođavanja uvjetima na terenu i etapnu realizaciju iste. EKI i povezana oprema se može nadograđivati elementima koji nisu predviđani ovim Planom a sve u skladu s uvjetima Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije

Tk mreža u naseljima Gorica, Glavica i Debeljak ima mogućnosti proširenja kroz postojeće rezerve u kabelima.

U naselju Sukošan, pravac prema Marini " Dalmacija " položen je namjenski kabel kapaciteta 800 parica, tako da je dostatan za buduće potrebe.

Općina Sukošan ima definirane trase svjetlovodnog kabela u sva četiri naselja, tako da nije potrebno planirati izgradnju novih u osnovnim pravcima. Stvoreni su preduvjeti za kvalitetno povezivanje velikih korisnika i eventualnih baznih postaja, izgradnjom ogranaka sa postojećih trasa.

Nova elektronička komunikacijska infrastruktura za pružanje javnih komunikacijskih usluga putem elektroničkih komunikacijskih vodova, određuje se planiranjem koridora primjenjujući sljedeća načela:

- za naselja: podzemno i/ili nadzemno u zoni pješačkih staza ili zelenih površina.
- za međumjesno povezivanje: podzemno slijedeći koridore prometnica ili željezničkih pruga. Iznimno kada je to moguće, samo radi bitnog skraćivanja trasa, može se planirati i izvan koridora prometnica ili željezničkih pruga vodeći račun o pravu vlasništva.

Za izgrađenu elektroničku komunikacijsku infrastrukturu za pružanje javnih komunikacijskih usluga putem elektroničkih komunikacijskih vodova, moguća je dogradnja, odnosno rekonstrukcija te eventualno proširenje radi implementacije novih tehnologija i/ili kolokacija odnosno potreba novih operatera, vodeći računa o pravu zajedničkog korištenja od strane svih operatera.

Elektronička komunikacijska infrastruktura (EKI) i povezana oprema za pružanje komunikacijskih usluga putem elektromagnetskih valova bez korištenja vodova, prema načinu postavljanja dijeli se na elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i povezanu opremu na postojećim građevinama (antenski prihvat), i elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i povezanu opremu na samostojećim antenskim stupovima.

Nova elektronička komunikacijska infrastruktura za pružanje komunikacijskih usluga putem elektromagnetskih valova, bez korištenja vodova, određena je planiranjem baznih stanica i njihovih antenskih sustava na antenskim prihvataima na izgrađenim rešetkama i/ili jednocijevnim stupovima u naseljima i izvan njih, bez detaljnog definiranja (točkastog označavanja) lokacija za naselja i to posebno za brdovita i posebno za ravničarska područja vodeći računa o mogućnosti pokrivanja tih područja radijskim signalom koji će se emitirati radijskim sustavima smještenim na te antenske prihvate (zgrade i/ili stupove) uz načelo zajedničkog korištenja od strane svih operatera – koncesionara gdje god je to moguće. U kartografskom prikazu list 2. „Infrastrukturni sustavi i mreže“ određena je aktivna lokacija i planirana zona elektroničke komunikacije za smještaj samostojećeg antenskog stupa (područja planirane lokacije) radijusa od 1500m unutar kojeg je moguće locirati jedan stup.

Za izgradnju samostojećih antenskih stupova izvan građevinskih područja potrebno je poštivati sljedeće uvjete:

- na novoj lokaciji moguće je graditi samostojeći antenski stup, ili rekonstruirati postojeći, samo takvih karakteristika da može prihvatiti više operatera, odnosno tipski projekt koji je potvrđen rješenjem Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja.
- ukoliko je na postojećoj lokaciji već izgrađen samostojeći antenski stup/stupovi, i za isti ishođena sva potrebna odobrenja sukladno odredbama zakona, moguće je planirati samo još jedan za ostale operatore.

Planom se dozvoljava postavljanje elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme na postojećim građevinama (antenski prihvat) u skladu sa posebnim uvjetima tijela i/ili osoba određenih posebnim propisima koji propisuju posebne uvjete prilikom ishođenja odobrenja za gradnju.

3.5.2. Energetski sustav

Unapređenje i razvoj prijenosnih kapaciteta i transformatorskih postrojenja razine 35kV i više, predviđa se u okviru postojećih koridora i prostora (uz minimalna potrebna proširenja) radi zaštite i racionalnog korištenja prostora.

Planom se određuju sljedeći zaštitni koridori (os dalekovoda je sredina koridora):

- postojeći dalekovod 110kV –zaštitni koridor 40m (20+20 od osi DV-a)

Tijelo koje vodi upravni postupak izdavanja dozvola za gradnju građevina u zaštitnom koridoru dalekovoda ili prostoru u okruženju transformatorske stanice dužno je zatražiti posebne uvjete gradnje od nadležnog elektroprivrednog poduzeća/tvrtke (operater prijenosnog sustava ili operater distribucijskog sustava) u čijoj se nadležnosti nalazi postojeći ili planirani dalekovod/kabel ili transformatorska stanica.

U ovom Planu nisu navedeni niti se ovim Planom utvrđuju trafostanice 10(20)kV, kabelski vodovi 10(20)kV i niskonaponska mreža 0,4kV. Planiranje i razrada istih će se prikazati u Planovima nižeg reda U cilju racionalnijeg korištenja i zaštite prostora, a prema nacionalnim energetske programima, planira se korištenje obnovljivih energetskih izvora (vode, sunca, vjetra).

S južne strane potencijalne pruge velike propusne moći predviđena je zona od 56,5 ha za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora – *solarna elektrana (SE)*. Uz rubove ove zone rezervirane su manje površine za mogućnost širenja ove zone u buduće ukoliko se za to pokaže potreba. Realizacija ove zone je od državnog značaja. Naime, Europski parlament dana 13. studenog 2018. donio je odobrenje na obvezujuće ciljeve u energetici koje se odnose na udio obnovljivih izvora energije od 32% u ukupnoj bruto potrošnji energije do 2030. godine. Republika Hrvatska kao članica EU preuzela je obaveze ostvarivanja tih ciljeva.

Opskrba prirodnim plinom određena je spajanjem na mrežu kontinentalnog dijela Hrvatske. U kartografskom prikazu **list 2. Infrastrukturni sustavi i mreže** prikazana je trasa magistralnog plinovoda, s pratećim nadzemnim objektima te trase distributivnog visokotlačnog lokalnog plinovoda.

3.5.3. Vodnogospodarski sustav (vodoopskrba, odvodnja, uređenje vodotoka i voda, melioracijska odvodnja)

3.5.3.1. Vodoopskrba

Budući da područjem općine Sukošan prolazi obalni magistralni cjevovod Zadar-Biograd, koji koristi vodu iz „Regionalnog vodovoda sjeverne Dalmacije“ (rijeke Zrmanje) s dodatnom mogućnošću eventualnog korištenja vode iz rijeke Krke putem cjevovoda Šibenik-Biograd, a imajući u vidu izgrađeni tzv „Istočni pravac zadarskog zaleđa“ smatra se da su stvorene osnovne pretpostavke za kvalitetno rješenje vodoopskrbe svih naselja, postojećih i planiranih gospodarskih sadržaja na području ove općine. Da se to ostvari treba na području općine ili izvan njega izgraditi ili dovršiti sljedeće vodoopskrbne građevine uključujući i izradu projektne dokumentacije gdje još nije izrađena:

- vodospremnik "Sukošan" i pripadajuću crpnu postaju (nema projektne dokumentacije),
- dovodne cjevovode do vodospremnika i od vodospremnika do mjesne vodovodne mreže,
- mjesna vodovodna mreža s potrebnim novim projektima ili novelacijom postojećih
- vodospremnik Debeljak u slučaju znatnog povećanja potrošnje u daljoj budućnosti prema UPU Debeljak istok i zapad

Postojeću projektnu dokumentaciju u nekim slučajevima treba novelirati.

Sve vodoopskrbne građevine moraju se projektirati i izgraditi tako da pružaju maksimalnu sigurnost i trajnost u pogonu, te zaštitu glede zdravlja ljudi. Vodoopskrbne građevine treba graditi u etapama prema stvarnim potrebama potrošača, tako da svaka etapa predstavlja zasebnu zaokruženu cjelinu, koja će se u potpunosti uklopiti u prihvaćeno konačno tehničko rješenje.

Dio sjeverozapadnog rubnog područja općine Sukošan, prema elaboratu "Hidrogeološki istražni radovi za prijedlog zona sanitarne zaštite crpilišta Zadarskog vodovoda", izrađenog od Instituta za geološka istraživanja iz Zagreba 1994. godine, ulazi u sastav IV A zone sanitarne zaštite slivnog područja Bokanjac – Poličnik. To je šire vodozaštitno područje koje karakterizira teren bez izraženih privilegiranih tokova podzemnih voda.

Zaštitne mjere na ovom području treba provoditi prema odredbama iz Odluke o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvora vode za piće, objavljene u Službenom glasniku Zadarske županije, br. 3/98, a radi zaštite od onečišćavanja podzemne i izvorske vode pripadajućeg slivnog područja Bokanjac – Poličnik.

Za planirana golf igrališta treba koristiti alternativne mogućnosti vodoopskrbe (desalinizacijom, pročišćavanjem otpadnih voda, korištenjem napuštenih bunara, sakupljanjem kišnice i dr.), a postojeće sustave je dozvoljeno koristiti isključivo u vrijeme smanjene potrošnje.

Planovima nižeg reda potrebno je detaljno razraditi načine vodoopskrbe uz uvjet da se odabranim načinom ne ugrožava sustav vodoopskrbe šireg područja.

Procjena potrošnje vode za područje Općine:

Proračun ukupne potrošnje vode na području naselja Sukošan:

Na području naselja Sukošan planira se u konačnosti 3000 stanovnika i 5750 kreveta u turističkim zonama za koje treba osigurati dovoljnu količinu vode u danu maksimalne potrošnje. Odabrana je specifična potrošnja vode prema slijedećoj tablici:

potrošači	br. korisnika	potrošnja [l/dan/korisnik]	ukupna potrošnja [l/dan]
stanovništvo	3000	120	360000
turističke zone	5750	200	1150000
Ukupno			1510000

Potrebe za vodom u konačnoj fazi izgradnje na području općine iznose:

- srednja dnevna količina vode
 $q_{sr} = 1510000 / 3600 \times 24 = 17,48 \text{ l/s}$
- maksimalna dnevna količina vode
koeficijent dnevne neravnomjernosti: $KD = 1,7$
 $q_{max. \text{ dnevno}} = 17,48 \times 1,7 = 29,72 \text{ l/s}$
- maksimalna satna količina vode
koeficijent satne neravnomjernosti: $KS = 2,50$
 $q_{max. \text{ satno}} = 29,72 \times 2,5 = 74,3 \text{ l/s}$

Za komunalne potrebe i polijevanje potrebno je osigurati 20% od $q_{max, \text{ dnev.}}$, tj.:
 $q_{komunIno} = 29,72 \times 0,20 = 5,94 \text{ l/s}$

Za gubitke treba osigurati količinu vode od 10% od $q_{max, \text{ dnev}}$, tj.:
 $q_{gubici} = 29,72 \times 0,10 = 2,97 \text{ l/s}$

Stoga ukupna maksimalna količina vode potrebna za rješenje vodoopskrbe na području mjesta Sukošan u konačnoj fazi izgradnje iznosi:

$$q_{uk} = 74,3 + 5,94 + 2,97 = 83,21 \text{ l/s}$$

Proračun ukupne potrošnje vode na području naselja Debeljak:

Na području naselja Debeljak planira se u konačnosti 1000 stanovnika za koje treba osigurati dovoljnu količinu vode u danu maksimalne potrošnje. Odabrana je specifična potrošnja vode prema slijedećoj tablici:

potrošači	br. korisnika	potrošnja [l/dan/korisnik]	ukupna potrošnja [l/dan]
stanovništvo	1000	120	120000
Ukupno			120000

Potrebe za vodom u konačnoj fazi izgradnje na području općine iznose:

- srednja dnevna količina vode
 $q_{sr} = 120000 / 3600 \times 24 = 1,39 \text{ l/s}$
- maksimalna dnevna količina vode
koeficijent dnevne neravnomjernosti: $KD = 1,7$
 $q_{max. \text{ dnevno}} = 1,39 \times 1,7 = 2,36 \text{ l/s}$

- maksimalna satna količina vode
koeficijent satne neravnomjernosti: KS=2,50
 $q_{\max. \text{ satno}} = 2,36 \times 2,5 = 5,90 \text{ l/s}$

Za komunalne potrebe i polijevanje potrebno je osigurati 20% od $q_{\max}$, dnev., tj.:
 $q_{\text{komunlno}} = 2,36 \times 0,20 = 0,47 \text{ l/s}$

Za gubitke treba osigurati količinu vode od 10% od $q_{\max}$, dnev , tj.:
 $q_{\text{gubici}} = 2,36 \times 0,10 = 0,24 \text{ l/s}$

Stoga ukupna maksimalna količina vode potrebna za rješenje vodoopskrbe na području mjesta Debeljak u konačnoj fazi izgradnje iznosi:

$$q_{\text{uk}} = 5,9 + 0,47 + 0,24 = 6,61 \text{ l/s}$$

Proračun ukupne potrošnje vode na području naselja Gorica:

Na području naselja Debeljak planira se u konačnosti 900 stanovnika za koje treba osigurati dovoljnu količinu vode u danu maksimalne potrošnje. Odabrana je specifična potrošnja vode prema slijedećoj tablici:

potrošači	br. korisnika	potrošnja [l/dan/korisnik]	ukupna potrošnja [l/dan]
stanovništvo	900	120	108000
Ukupno			108000

Potrebe za vodom u konačnoj fazi izgradnje na području općine iznose:

- srednja dnevna količina vode
 $q_{\text{sr}} = 108000 / 3600 \times 24 = 1,25 \text{ l/s}$
- maksimalna dnevna količina vode
koeficijent dnevne neravnomjernosti: KD=1,7
 $q_{\max. \text{ dnevno}} = 1,25 \times 1,7 = 2,13 \text{ l/s}$
- maksimalna satna količina vode
koeficijent satne neravnomjernosti: KS=2,50
 $q_{\max. \text{ satno}} = 2,13 \times 2,5 = 5,33 \text{ l/s}$

Za komunalne potrebe i polijevanje potrebno je osigurati 20% od $q_{\max}$, dnev., tj.:
 $q_{\text{komunlno}} = 2,13 \times 0,20 = 0,43 \text{ l/s}$

Za gubitke treba osigurati količinu vode od 10% od $q_{\max}$, dnev , tj.:
 $q_{\text{gubici}} = 2,13 \times 0,10 = 0,21 \text{ l/s}$

Stoga ukupna maksimalna količina vode potrebna za rješenje vodoopskrbe na području mjesta Gorica u konačnoj fazi izgradnje iznosi:

$$q_{\text{uk}} = 5,33 + 0,43 + 0,21 = 5,97 \text{ l/s}$$

Planovima užeg područja odredit će se maksimalna potrebna količina vode u izdvojenim građevinskim područjima van naselja. Planovima užeg područja potrebno je detaljno razraditi načine vodoopskrbe navedenih područja uz uvjet da se odabranim načinom ne ugrožava sustav vodoopskrbe šireg područja.

Planom se propisuju minimalne širine koridora (zaštitnih pojasa) u ovisnosti o profilu cjevovoda kako slijedi:

- za cjevovode $\Phi 500$ mm najmanje 11 m
- za cjevovode $\Phi 450$ mm najmanje 10 m
- za cjevovode $\Phi 350$ mm najmanje 9 m
- za cjevovode $\Phi 300$ mm najmanje 8 m
- za cjevovode $\Phi 250$ mm najmanje 7 m
- za cjevovode $\Phi 200$ mm i manje najmanje 6,5 m

Temelji čvrstih ili montažnih stambenih i poslovnih građevina od osi cjevovoda moraju biti udaljeni najmanje:

- 4,0 m za cjevovode $\Phi 500$ i $\Phi 400$ mm
- 3,75 m za cjevovode $\Phi 350$ mm
- 3,5 m za cjevovode $\Phi 300$ mm
- 3,25 m za cjevovode $\Phi 250$ mm i $\Phi 200$ mm
- 3,0 m za cjevovode profila manjeg od $\Phi 200$ mm

Temelji ogradnih zidova ili ograde bez temelja od osi cjevovoda moraju biti udaljeni najmanje:

- 1,25 m za cjevovode $\Phi 350$ mm – $\Phi 500$ mm
- 1,0 m za cjevovode $\Phi 200$ mm – $\Phi 300$ mm
- 0,75 m za cjevovode profila manjeg od $\Phi 200$ mm

Stabla (drvoredi) od osi cjevovoda moraju biti udaljeni najmanje:

- 2,5 m za cjevovode $\Phi 400$ - 500 mm
- 2,0 m za cjevovode $\Phi 250$ - 350 mm
- 1,5 m za cjevovode profila do 200 mm

Vodopokriveni cjevovodi i elektroenergetski kabeli se u načelu moraju predvidjeti na suprotnim stranama koridora (kolnika), a minimalni svijetli razmak stijenke ili zaštitne cijevi druge instalacije od stijenke vodovodne cijevi u horizontalnoj projekciji mora iznositi:

- za kanalizaciju najmanje 3,0 m
- za SN kabel najmanje 1,5 m
- za NN kabel najmanje 1,0 m
- za TK kabel najmanje 1,0 m
- za razvodni opskrbeni plinovod najmanje 1,0 m

Navedeni se razmaci mogu smanjiti u slučaju izuzetno malog raspoloživog prostora i teških uvjeta izvođenja vodovoda i/ili drugih instalacija primjenom posebnih projektnih rješenja zaštite i uz suglasnost Vodovoda d.o.o. Zadar i institucija koje gospodare drugim instalacijama.

3.5.3.2. Odvodnja

Za dio Zadarske županije, kojem pripada prostor općine Sukošan, još uvijek nije izrađeno adekvatno konceptijsko rješenje sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda.

Zbog blizine mora, koje je u pravilu krajnji prijamnik svih otpadnih voda, iznalaženje najpovoljnijeg rješenja u svezi s dispozicijom otpadnih voda s područja općine Sukošan bit će prvenstveno usmjereno na okolni morski akvatorij Pašmanskog kanala i Zadarskog kanala.

Prema postojećim zakonskim propisima Republike Hrvatske, (Uredba o klasifikaciji voda i Uredba o kategorizaciji voda), morski akvatorij koji se nalazi na području općine Sukošan obzirom na svoju namjenu i stupanj (ne)čistoće, odnosno kvalitetu vode, spada u more II. kategorije.

Prema "Prijedlogu nacрта normi iz oblasti zaštite voda Republike Hrvatske" u osjetljivo područje obalnog mora dozvoljava se upuštanje otpadnih voda iz sustava odvodnje naselja uz primjenu adekvatnog stupnja čišćenja, a ovisno o veličini izgrađenog područja, i to:

- za izgrađena područja manja od 2 000 ES mora se primijeniti prvi stupanj čišćenja,
- za izgrađena područja veličine 2 000 do 10 000 ES mora se primijeniti drugi stupanj čišćenja, a dozvoljene koncentracije otpadnih tvari u ispuštenoj vodi moraju biti u propisanim granicama,
- za izgrađena područja veća od 10 000 ES mora se primijeniti treći stupanj čišćenja, a dozvoljene koncentracije otpadnih tvari u ispuštenoj vodi moraju biti u propisanim granicama.

Da se na području općine Sukošan osigura neograničeno korištenje obalnog mora prema planiranoj namjeni treba provesti kvalitetnu zaštitu cjelokupnog vodnog sustava ovog dijela Zadarske županije od zagađivanja.

Inače, ako se nastavi sa sadašnjim načinom upravljanja otpadnim vodama na ovom području, u okolišu će nastati nepoželjne promjene koje će značajno utjecati na: pogoršanje kvalitete površinskih i podzemnih voda, povećanje opasnosti za ljudsko zdravlje, smanjenje vrijednosti građevnog zemljišta, gubitak prihoda od turizma uslijed smanjenja broja posjetilaca zbog sniženja kvalitete vode i kupališnih prostora, te smanjenje prihoda od ribarstva.

Porastom broja žitelja i planiranim razvojem turizma još više će se povećati opasnost od štetnih posljedica za sve vitalne elemente prirodne okoline, naročito morski akvatorij i biološke zajednice u njemu.

Zbog zatvorenosti i malih dubina okolnog morskog akvatorija Pašmanskog kanala i Zadarskog kanala, a da bi se izbjegli neželjeni utjecaji na prirodnu ravnotežu postojećeg vodnog ekosustava, odvodnju otpadnih voda s područja općine Sukošan treba u konačnosti riješiti izgradnjom razdjelnog sustava odvodnje s jednim zajedničkim uređajem za pročišćavanje za pripadajuće šire područje Zadarske županije.

Jedan sustav odvodnje ekonomičniji je od više pojedinačnih, lakše se u eksploataciji kontrolira i održava, građevinski i pogonski troškovi su zbog smanjenja vršnih količina protoka daleko manji, a time se omogućava i etapna izgradnja odvodnje svakog pojedinog naselja tako da se uklapa u konačno rješenje.

Prije odabira konačne lokacije za uređaj za pročišćavanje i pripadajućeg podmorskog ispusta moraju se prethodno izvršiti detaljni oceanografski istražni radovi na osnovi kojih će se odrediti potreban stupanj pročišćavanja. U koncepcijskom rješenju odvodnje i dispozicije otpadnih voda mora se razraditi etapna izgradnja sustava odvodnje.

Pri rješavanju sustava odvodnje za područje općine Sukošan mora se voditi računa o već izgrađenom lokalnom razdjelnom sustavu odvodnje na području luke nautičkog turizma Marina Dalmacija, a koji kapacitetom svojih glavnih građevina (uređaj za predtretman i podmorski ispust) omogućava rješavanje odvodnje otpadnih voda i okolnih naselja: Sukošan i Bibinje. Na istom sustavu moguće je po potrebi izvršiti i dogradnju glavnih građevina odvodnje uz primjenu adekvatnog stupnja čišćenja.

Stoga se u ovom prostornom planu do konačne izgradnje zajedničkog sustava odvodnje za ovo područje, a obzirom na prirodno-geografske karakteristike, gospodarski razvoj i osobine prijarnika, predlaže etapno rješavanje problema sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda prema sljedećoj prostornoj podjeli:

1. Obalno područje u sklopu kojeg će se rješavati odvodnja građevinskog područja naselja Sukošan koje se može najprije spojiti na postojeći lokalni razdjelni sustav odvodnje marine Dalmacije smješten na predjelu Čukovice (općina Bibinje). Na isti se mogu priključiti i otpadne vode iz naselja Debeljak. Na temelju istraživanja provedenih od strane Hrvatskog hidrografskog instituta u Splitu predviđa se postavljanje difuzora ispusta otpadnih voda na udaljenosti 1300 m od obale u smjeru JZ na dubini 28 m.

2. Obalno područje ispod turističke zone i sportskog centra Tustica, otpadne vode kojeg se mogu preko kanalizacijske mreže naselja Sukošan priključiti na uređaj i podmorski ispust marine Dalmacije ili na neki novi uređaj koji će se definirati prilikom izrade koncepcijskog rješenja sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda za šire pripadajuće područje Zadarske županije.

3. Područje unutrašnjosti gdje će se rješavati odvodnja otpadnih voda za naselja Gorica i Glavica s mogućnošću priključenja otpadnih voda s ovog područja na sustav odvodnje turističke zone Tustica. Rješenje kojim se adekvatno pročišćene otpadne vode ispuštaju u teren sustavom dreniranja, ili preko upojnih bunara, pruža visok stupanj pročišćavanja otpadnih voda i otklanja negativne utjecaje po čovjekov okoliš i zdravlje ljudi, čak i kod eventualnog ispuštanja u propusan krški teren. Pročišćene otpadne vode mogu se koristiti za navodnjavanje, odnosno za potrebe uzgoja određenih poljoprivrednih kultura. Prije odabira konačne lokacije ispusta u teren moraju se prethodno provesti hidrogeološka istraživanja određene mikrolokacije kako bi se utvrdila svojstva i mogućnosti iste za adekvatan ispust.

Svako ovo područje zahtijeva jednaku valorizaciju, jer neadekvatno rješenje odvodnje otpadnih voda može imati velik utjecaj na ugrožavanje okoliša, naročito obalnog mora i podzemnih voda.

Međutim u sadašnjem trenutku, kad još u potpunosti nije riješena redovita i kvalitetna vodoopskrba svih naselja, a obzirom na broj stanovnika, planirani razvoj naselja i naročito zbog ekonomskih razloga, teško je predvidjeti doglednu realizaciju zajedničkog sustava odvodnje za cijelo područje općine Sukošan.

Stoga se za sada sve urbane (fekalne) otpadne vode moraju sakupljati u kvalitetno izgrađenim tipskim kućnim uređajima za pročišćavanje, uglavnom za svaku građevinu pojedinačno. Najjednostavnije tipsko rješenje je primjena sabirnih jama koje moraju biti izgrađene kao potpuno vodonepropusne građevine, bez ispusta i preljeva. Nad njihovom izgradnjom i održavanjem mora se vršiti stroga kontrola, a prazniti se moraju autocisternama isključivo na deponiju određenu od strane nadležnih sanitarnih službi.

Također se mogu primijeniti i manji gotovi tipski uređaji za biološko pročišćavanje otpadnih voda koji moraju biti što jednostavniji za izvedbu i održavanje, a s povoljnim tehničkim, ekološkim i ekonomskim pokazateljima. Primjena tipskih uređaja za pročišćavanje je obvezna za sve građevine kapaciteta iznad 10 ES u izgrađenim dijelovima naselja.

Otpadne tehnološke vode iz raznih proizvodnih i industrijskih pogona, koje mogu biti onečišćene uljima i kemikalijama, moraju se prije ispuštanja u sabirnu jamu ili pročišćivač, odnosno u buduću mjesnu kanalizacijsku mrežu, prethodno pročistiti tako da poprime karakteristike urbanih (fekalnih) otpadnih voda. To zahtijeva da svaki specifični zagađivač otpadnih voda ima svoj vlastiti sustav za pročišćavanje, ovisno o karakteru pojedinog tehnološkog procesa.

Odvodnja oborinskih otpadnih voda na području općine Sukošan rješavat će se na način da će se sakupljati otvorenim ili zatvorenim kanalima i odvoditi najkraćim putem u obalno more, najbliži vodotok ili okolni teren. Na površinama većih parkirališta, garaža, servisa, benzinskih postaja i sl., gdje je veća opasnost od izlivanja ulja i nafte, moraju se obvezatno ugraditi separatori za sakupljanje ulja i masnoća iz oborinskih voda.

U konačnoj fazi izgradnje potrebno je, sukladno stručnim studijama, idejnim i glavnim projektima koji se moraju izraditi, čitav sustav odvodnje, pročišćavanja i disponiranja otpadnih voda (sanitarnih i oborinskih) s područja Općine Sukošan priključiti na aglomeraciju Zadar-Petrčane.

3.5.3.3. Uređenje vodotoka i voda

Područjem općine Sukošan protječu: povremeni vodotok Prljanski Potok i vodotok Kotarka, koji još nisu kategorizirani. Vodotok Prljanski Potok ulijeva se u obalno mora u naselju Sukošan i prihvaća oborinske vode s okolnog gravitirajućeg slivnog područja. Vodotok Kotarka ulijeva se u Vransko jezero. Koristeći postojeće vodne potencijale za razvoj intenzivne poljoprivredne proizvodnje planirana je izgradnja sustava kanala za navodnjavanje, a na temelju "Plana navodnjavanja za područje Zadarske županije" kojeg su izradili Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Građevinsko-arhitektonski fakultet Sveučilišta u Splitu iz ožujka 2007. godine. Ovdje treba istaknuti kako je moguće povećati površine za navodnjavanje, a u skladu s posebnim propisima (vodopravni uvjeti i dr.).

Duž koridora ovih vodotoka izgradnja i uređenje zemljišta mora se izvoditi na način da se ne ugrozi vodotok i ne smanji njegova propusna moć.

U svrhu tehničkog održavanja, te radova građenja, uz bujične vodotoke treba osigurati inundacijski pojas minimalne širine 5,0 m od gornjeg ruba korita, odnosno ruba čestice javnog vodnog dobra. U inundacijskom pojasu zabranjena je svaka gradnja i druge radnje kojima se može onemogućiti izgradnja i održavanje vodnih građevina, na bilo koji način umanjiti protočnost korita i pogoršati vodni režim, te povećati stupanj ugroženosti od štetnog djelovanja vodotoka. Iznimno, inundacijski pojas se može smanjiti do 3,0 m širine, ali to treba utvrditi vodopravnim uvjetima za svaki objekt posebno.

3.6. Postupanje s otpadom

Na prostoru Zadarske županije do sada nije posvećivana dostatna pažnja gospodarenju otpadom. Glede toga globalno gledajući cjelokupan prostor Zadarske županije daje istovjetnu sliku rješavanja ove problematike.

Unutar granica Županije ne postoji korektan primjer kvalitetnog i trajnog rješenja postupanja s otpadom. Postoje samo područja gdje je pitanje zbrinjavanja otpada postao manje ili više akutan problem ovisno o stupnju gospodarskog razvoja pojedinih dijelova, gustoći naseljenosti, opremljenosti infrastrukturom i drugim faktorima.

Na prostoru općine Sukošan ova problematika do danas nije bila aktualna zbog relativne gospodarske zaostalosti i slabe naseljenosti prostora.

Međutim svaki daljnji privredni razvoj je nezamisliv bez adekvatnog rješenja postupanja s otpadom čije će količine rasti sukladno planiranom gospodarskom razvoju. Lokalnu deponiju treba sanirati i snage i sredstva udružiti sa ostalim općinama u cilju zajedničkog i trajnog rješenja dispozicije i zbrinjavanja otpada. U tom pravcu donesen je Plan gospodarenja otpadom Općine Sukošan za razdoblje od 2018. do 2023. godine, a kojeg je izradio IPZ Uniprojekt TERRA d.o.o. u prosinac 2017. godine. Plan predviđa bolju organizaciju oko sakupljanja i upravljanja s otpadom, te predlaže

osnovne mjere radi njegova sakupljanja i sortiranja. Planom je predviđeno osnivanje mini reciklažnog dvorišta, "windrow" kompostiranje i građevinu s građevinskim otpadom na lokaciji Golo Brdo (K3).

Sjeveroistočno od naselja Debeljak, okruženo zonom solarne elektrane, planirano je odlagalište otpada – *inertni otpad* gdje će se privremeno ili trajno deponirati mineralne sirovine nastale građevinskim zahvatima i iskopima.

3.7. Sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš

Proces bespravne izgradnje koji se intenzivirao tijekom 80-tih godina ostavio je traga i na ovom prostoru poglavito u priobalnom području, ali je njegov intenzitet znatno oslabio.

Pored toga sadržaji koji mogu negativno utjecati na okoliš su:

- neadekvatno i neumjereno korištenje morske obale
- intenzivna i nekontrolirana stambena izgradnja bez izgradnje prateće infrastrukture
- neriješena odvodnja otpadnih voda
- nekontrolirana sječa šuma i nepošumljivanje planiranih površina

Kako bi se spriječili daljnji nepovoljni utjecaji na okoliš potrebno je voditi kontinuirani nadzor nad prostorom kroz poštivanje provedbenih odredbi Plana.

Za učinkovito sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš na području općine Sukošan moraju se provoditi sljedeće mjere:

- prije početka izgradnje u zoni morske obale za svaki zahvat izraditi Studiju o utjecaju na okoliš kojom će se definirati uvjeti korištenja i način zaštite obalnog pojasa i mora,
- osigurati zakonom propisani zaštitni pojas za sve kategorije javnih cesta koji od vanjskog ruba zemljišnog pojasa sa svake strane ceste iznosi: za državne ceste 25,0 m, za županijske ceste 15,0 m i za lokalne ceste 10,0 m,
- osigurati potreban koridor za potencijalnu prugu velike propusne moći, te očuvati i zaštititi koridor postojeće međunarodne pruge Knin - Zadar,
- osigurati potrebne koridore za izgradnju komunalne infrastrukture (vodoopskrba, odvodnja, tt instalacije, elektroopskrba),
- izgraditi razdjelni sustav odvodnje uz odabir primjerenog stupnja čišćenja otpadnih voda ovisno o kvaliteti prijamnika i veličini pripadajućeg izgrađenog područja,
- do izgradnje javnog sustava odvodnje rješavati sakupljanje urbanih otpadnih voda izgradnjom kvalitetnih nepropusnih tipskih kućnih uređaja (vodonepropusna sabirna jama) za svaku građevinu pojedinačno, a sadržaj istih prazniti na mjesto koje odredi sanitarna inspekcija i to samo preko ovlaštenih poduzeća,
- otpadne tehnološke vode iz raznih proizvodnih pogona adekvatno pročititi tako da se količina štetnih tvari u njima smanji do propisanih graničnih vrijednosti,
- sve građevine vodoopskrbnih sustava i sustava odvodnje izgraditi kao potpuno zatvorene i vodonepropusne građevine uz odabir kvalitetnog cijevnog materijala,
- u svim lukama posebne namjene na području općine Sukošan riješiti prihvat sanitarno-potrošnih otpadnih voda s brodica, ugraditi dovoljan broj separatora za odvajanje ulja i masnoća iz oborinskih voda, te postaviti kontejnere za odlaganje istrošenog ulja, ostataka goriva i zauljenih voda,
- na površinama većih parkirališta, garaža, servisa, benzinskih postaja i sl., gdje je veća opasnost od izlivanja ulja i nafte, ugraditi separatore za sakupljanje ulja i masnoća iz oborinskih voda,
- na sjeverozapadnom dijelu općine koji ulazi u sastav IV A zone sanitarne zaštite slivnog područja Bokanjac – Poličnik provoditi zaštitne mjere prema odredbama iz Odluke o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvora vode za piće, objavljene u Službenom glasniku Zadarske županije, br. 3/98. Izrađen je elaborat i utvrđene su zone sanitarne zaštite voda za područje Turanjskog jezera. U područjima sanitarne zaštite voda potrebno je izvršiti vodoistražne radove ("mikrozoniranje") kojim se ispituje uži lokalitet na kojem je planiran zahvat. Na temelju mikrozoniranja utvrđuje se pogodnost terena za određeni zahvat, te se određuju posebne mjere zaštite po kojima planirani zahvat neće predstavljati opasnost za kvalitetu vode na izvorištu. Način i uvjeti korištenja unutar zona sanitarne zaštite voda utvrđuje se na temelju Pravilnika o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 55/02)